Адолат кучли, куч эса адолатли бўлмоғи лозим

Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси

Адолат

1996 йил, 30 март, № 12 (50).

◆ ШАНБА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ. ◆ СОТУВДА ЭРКИН НАРХДА. ◆ Газета 1995 йил 22 февралдан чиқа бошлаган.

Ўзбекистон «Адолат» социал — демократик партиясининг газетаси

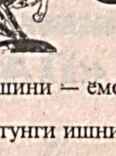

● 1996 йил — Амир Темур йили

СОҲИБҚИРОН ДЕЙДИКИ...

● Яхшини — ёмон кунда сина.

***

● Бугунги ишни эртага қолдирма.

***

● Оқ бўлсанг — онт ичма.

***

● Дўсту душман билан муросаю мадора қилдим.

***

● Шижоатли кишиларни дўст тут, чунки Тангри таоло жасур кишиларни ардоқлайди.

***

● Кечира олишлик — мардлик, кечира билмаслик номардлик саналади.

ТАШРИФ НИҲОЯСИГА ЕТДИ

ХАНОЙ, 29 март. (**ЎзА мухбири Амиркул Карим хабар қилади**). Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг Вьетнамга сафарининг учинчи куни Вьетнам-Корея «Орион-Ханел» қўшма корхонасига ташрифдан бошланди. Давлатимиз раҳбари ушбу қўшма корхона фаолияти билан танишди.

Ханойдаги ҳукумат меҳмонхонаси мажлислар залида Президент Ислом Каримов Вьетнам ишбилармон доиралари билан суҳбатлашди. Уларга мамлакатимизда ишбилармонлар ва хорижлик сармоядорлар учун яратилган шарт-шароитлар хусусида сузлаб берди.

Шундан сўнг Президент саройида Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов Вьетнам Президенти Ле Дик Ан билан яна бир бор мулоқотда бўлди. Президентлар Ўзбекистон ва Вьетнам ўртасидаги алоқаларни ривожлантириш хусусида фикрлашар эканлар, Тошкентда ва Ханойда имзоланган ҳужжатлар ўзаро ҳамкорликни юксак босқичга кўтариш учун мустаҳкам ҳуқуқий асос яратишини таъкидладилар.

Ташриф ниҳоясида Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовни расмий кузатиш маросими бўлди.

* * *

Шу куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Тошкентга қайтиб келди.

Тошкент аэропортида мамлакатимиз раҳбарини Ўзбекистон Олий Мажлиси Раиси Э. Халилов, Бош вазир У. Султонов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Президентнинг Давлат маслаҳатчилари С. Сафоев, Б. Ғуломов, Тошкент шаҳар ҳокими К. Тўлаганов ва бошқа расмий кишилар кутиб олди.

(ЎзА).

Наврўз айёми арафасида икки оила Президент Ислом Каримов номидан байрам туҳфаси — янги уй калитларини олдилар.

ТОЛЕИМИЗ БАЛАНД ЭКАН

Оллоҳ бизга Ислом Каримовдек юртбошини ато этди, — дейди 79 ёшли Муқаддам ая Одилова, дуога қўл очиб:

— Мен 1917 йилда туғилганман. Собиқ совет даврида тортмаган қийинчиликларим қолмади, десам хато бўлмас. 24 ёшимда 1941 йили икки норасида гўдак билан турмуш ўртоғимни фронтга жўнатдим. Фронт учун, ғалаба учун тунни тонгга улаб меҳнат қилишга тўғри келди. 1943 йилда эримдан қорахат олдик. Кўзимга дунё тор бўлиб кўринди, ўша дамларда. Лекин келажакка бўлган «ишонч» кўз ёш тўкиб уйда ўтиришга қўймади. Компартиянинг уруш тугасин, ҳаммаси яхши бўлиб кетади, фаровонлик, тўкин-сочинликда яшайсизлар, биз сизга коммунизм деган жаннатни яратиб берамиз, деган баландпарвоз сўзларига ишониб ишлайвердик.

Уруш ҳам тугади. Лекин турмушимиз деярли ўзгаргани йўқ. Оддий халқ эса турли чақириқлар, даъватлар, қарорларга жавобан меҳнат қилишдан тўхтамади. Аслида келажак ҳаёт ҳақидаги биз ўйлаганларимиз, орзу-умидларимиз бир сароб экан. Марказдаги раҳбарлар халққа ваъдани қуюқ қилишарkану, фақат ўзларини ўйлашаркан.

Ўзбекистон истиқлолга эришгачгина бунинг маъносини тушуниб етдик. Сабаби, яъни, ўзим ҳақимда гапирсам урушдан кейин ҳам пенсияга чиққунимча меҳнатдан қўлим бўшамади икки қизимни тарбияладим, узатдим. Лекин очиғи рўшнолик кўрмадим. Куёвим, қизим, набираларим билан тор жойда сиқилиб яшаётганимизда «Шунча йил тер тўккансан, ҳалол меҳнатингни роҳатини кўр», деб бирорта раҳбар ёрдам қўлини чўзмади.

Кампир бошим билан бир тўда болалар ичида сиқилиб яшашга мажбур бўлдим. Яхшиям юртимизда истиқлол шамоли эсди. Ўзбекистон мустақилликка эришди. Илгарилари фақат хомашё етиштириш билан шуғулланилган юртда саноатни барпо этиш осон иш эмас. Мамлакатни ривожлантириш билан бир қаторда одамлар турмуш шароити пасайиб кетишига йўл қўймаслик, ҳамма юмушларни режали олиб бориш ҳар кимнинг ҳам қўлидан келавермайди.

Оллоҳга шукурлар бўлсинки, Эгам бизга Ислом Каримовдек юртбошини ато этди. Президентимизнинг саъй-ҳаракатлари билан юртимизда катта ўзгаришлар содир бўлди. Муҳтож оилалар бозор иқтисодиётига ўтиш қийинчиликларидан ишончли муҳофаза қилинган.

Айниқса, бизга ўхшаган қариялар Ислом Каримовнинг ғамхўрлигини доимо ҳис қилиб турибмиз. Пайғамбаримиз Муҳаммад алайҳиссаломнинг Ҳадиси шарифларида **«Подшоҳларингиз яхши, бойларингиз саҳий ва ишларингиз бамаслаҳат бўлса, сизлар учун ернинг остидан кўра усти афзалдир. Акс ҳолда ернинг устидан ости афзалдир дейилади».**

Дарҳақиқат, кўчаларга чиқиб айланганимда, радио эшитиб, телевизор кўрганимда, одамлар билан суҳбатлашганимда ҳамманинг юртбошидан мамнунлигини ҳис қиламан. Сабаби, Ўзбекистонимизда катта ўзгаришлар бўлаяпти. Худо хоҳласа ҳақиқий фаровонлик энди келади. Чунки Президентимиз, ҳукуматимиз оддий меҳнаткаш ҳақида астойдил қайғуряпти.

Наврўз байрами арафасида мен Президент Ислом Каримов совғасини олдим. Менга «Конструктор» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси томонидан ғиштдан қурилган уйдан жамоа қарорига биноан уч хонали квартира ажратилди.

Байрам кунлари янги хонадонга кўчиб кирдик. Кенг, ёруғ, бир-биридан шинам хоналарни кўздан кечирар эканман юрагим тўлқинланиб кетди. Яшашга иштиёқим кучайди.

Беихтиёр юртбошимиз шаънига қўлларим дуога очилганини сезмай қолдим: Илоё элим деб, юртим деб жон куйдираётган Президентимиз омон бўлсин! Уни ёмон кўзлардан Оллоҳнинг ўзи асрасин!

Анвар ФАЙЗИЕВ, — нафақахўр: Мен ҳам Президентимиз Ислом Каримовдан бир умр миннатдорман. Чунки, у кишининг муруввати туфайли алоҳида уйли бўлдим. Осуда ҳаёт кечириш имконияти туғилди. Сабаби, болаликдан ногиронман. Кўзим кўрмайди. Кейинги пайтда оёқ-қўлларим ҳам яхши ишламай қолганди. Оилада кўпчиликмиз. Уларнинг ҳам бир қисми ногирон. Кичик хонадонда сиқилиб яшаётгандик. Айниқса, менга қийин эди. Кўпроқ ётиб даволанишим керак. Бунинг учун тинчлик зарур. Лекин бунинг иложи бўлмаётганди.

Наврўз кунлари Президентимиз томонидан менга икки хонали уй ажратилганини эшитиб, кўзларимдан ёш чиқиб кетди. Ниҳоят мен ҳам бошқалардек тинчгина яшаш имкониятига эга бўлдим. Бунинг учуни юртбошимиздан чексиз миннатдорман. Ҳамма қулайликларга эга бўлган хонадонда туриб у кишини: **«Умрингиз узоқ, ҳурматингиз баланд, халқ учун қилаётган эзгу ишларингизни Оллоҳнинг ўзи қўлласин»** деб дуо қиламан.

Дил сўзларини Каримжон РИХСИЕВ ёзиб олди.

Суратда: «Конструктор» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директори, Республика Олий Мажлиси депутати, Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партиясининг иккинчи котиби Абдували Ғуломмаҳмудов Муқаддам ая Одиловага янги уй билан муборакбод этмоқда.

● Ўзбекистон — Вьетнам:

ҲАМКОРЛИКНИНГ ЯНГИ УФҚЛАРИ

Вьетнам ҳақида сўз кетганда, беихтиёр 70 — йиллар ёдимизга келади. Ўшанда мамлакат [illegible] учун кураш олиб бораётган Вьетнам халқи билан биродарлик митинглари ўтказилар, газеталарда ватанпарварларнинг фидойиликлари ҳақида ҳикоя қилинар, [illegible] «Пролетар интернационализми» руҳида тарбияланган биз, ёшлар, бу юрт вакилларини қардошларимиздек қабул қилар, улар ўзларининг самимийликлари, мулойим табиатлари билан ҳам ўзимизга жуда ўхшаб кетишарди.

Орадан йиллар ўтди. Минглаб вьетнамлик ёшлар Ўзбекистонда таълим олишди, номзодлик ва докторлик диссертацияларини ҳимоя қилишди. 1975 йилда миллий-озодлик ҳаракати ғалаба қозониб, [illegible]. Вьетнам халқи тинчлик ва барқарорлик даврига қадам қўйди.

Шўролар Иттифоқи даврида Ўзбекистон билан Вьетнам ўртасидаги алоқалар марказда имзоланган битимлар доирасида кечарди. Савдо-сотиқ ҳажми ҳам ўша ёқда белгиланарди. Истиқлол шарофати туфайли икки давлат ўртасида тенг ҳуқуқли ва ўзаро манфаатли ҳамкорлик муносабатлари йўлга қўйилди.

Вьетнам 1991 йил декабрида Ўзбекистон мустақиллигини эътироф этди. Орадан кўп ўтмай икки мамлакат ўртасида дипломатик муносабатлар ўрнатилди. 1993 йилда Тошкентда Вьетнам элчихонаси ва савдо-иқтисодий ваколатхонаси ўз фаолиятини бошлади. Вьетнам Ташқи ишлар вазири Нгуен Мань Камнинг 1994 йил февралда Ўзбекистонга келиши [illegible]. Агар 1994 йилда Ўзбекистон билан Вьетнам ўртасидаги товар айланиши ҳажми 39,2 минг АҚШ долларини ташкил этган бўлса, 1995 йилда у 282,2 минг долларга етди. [illegible]

Ҳозирги пайтда Ўзбекистонда Вьетнам билан биргаликда таъсис этилган иккита қўшма корхона иш олиб бораяпти. «Донгшон» ва «Уз-Хишако-Интернейшнл» деб аталган бу корхоналар тўқимачилик маҳсулотлари ишлаб чиқариш, савдо-сотиқ билан шуғулланмоқда. [illegible]

Маориф ва маданият соҳасидаги ҳамкорликнинг аҳамияти ҳам муҳим. [illegible]

Шу йил январь ойида Республикамиз ташқи иқтисодий муносабатлар вазирлиги делегацияси Вьетнамга борди. Сафар давомида делегация аъзолари Вьетнам Вазирлар Кенгашида, Ташқи ишлар, Режалаштириш [illegible] вазирликларида бўлдилар. [illegible] ҳамкорлик йўналишлари белгилаб олинди. Айниқса, Ўзбекистон пахтасини олишга қизиқиш катта эканлиги маълум бўлди. Чунки илгари собиқ СССРдан 50-60 минг тонна ўзбек пахтаси олинган. [illegible]

Албатта, ҳозирги иқтисодий муносабатлар [illegible]

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Вьетнамга расмий ташрифи [illegible]

Насриддин МУҲАММАДИЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги ҳузуридаги Ахборот агентлиги бўлими мудири.

● Партия Кенгашлари йўқламаси

ЭНДИ НАВБАТ ИШГА

— дейди Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Тошкент шаҳар Кенгашининг иккинчи котиби Одил Аҳмедов

Одил Аҳмедов — 1963 йили Тошкент шаҳрида туғилган. 1980 йили 138-ўрта мактабни тамомлаб, Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтининг механика факультетида таҳсил олган. Олий маълумотли муҳандис-механик ва ҳуқуқшунос. Оилали тўрт фарзандининг отаси.

Ўтган йилнинг 19 апрелида бўлиб ўтган таъсис конференциясида О. Аҳмедов Тошкент шаҳар партия Кенгашининг иккинчи котиби этиб сайланган.

— Сиз билан шаҳар партия Кенгаши ташкил этилганлигининг бир йиллиги арафасида суҳбатлашяпмиз. Айтингчи, бу даврда қилинган ишлар сизни қаноатлантирадими?

— Албатта, қаноатлантиради. Агар одам ўз меҳнати самарасидан қониқиш ҳосил қилиб яшамас экан, ҳеч қандай ҳузур-ҳаловат топа олмайди. Бу ўз йўлида маълум маънода унинг меҳнатига бўлган рағбат вазифасини ҳам ўтайди. Олдимизда катта ишлар, муҳим вазифалар турган экан, ҳар биримиз алоҳида фидойилик кўрсатишимиз, юртбошимиз таъкидлаганларидек, элим деб, юртим деб ёниб яшашимиз керак. Шундай ишлаб яшайликки, биздан ҳамма мамнун бўлсин. Қилаётган ишларимиз эртанги куннинг равнақига, келажаги буюк давлатимизнинг истиқболига хизмат қилсин.

— Ана шу орзу-мақсад йўлида қилинган ишлар самарасини бермоқда: Тошкентдек шаҳри азимда партия Кенгаши ўзининг обрў-эътиборига эга бўлиб бораяпти. Бошқа айрим шаҳар ва вилоятларда партия ишлари ҳали ўлда-жўлда ётган бир пайтда бундай натижаларга эришиш осон бўлмаётгандир?

— Бўлмасамчи, шаҳар партия ташкилотининг шаклланишида Тошкент шаҳар ҳокимлигининг амалий ёрдами катта бўлди. Марказдан жой ажратилди, хизмат машинаси берилди, телефон ўрнатилди. Партия Кенгашимиз маъмурий ташкилотлар рўйхатидан ўтказилиб, банкда ўзининг ҳисоб рақамига эга бўлди. Яна бир гап: қатор фирма ва қўшма корхоналарнинг бизга бераётган амалий ёрдамини алоҳида эътироф этмоқчиман. Айниқса, «Севиж — трейдинг», «Карима», «Америка компания ЛТД» сингари фирмалар, «Миконд» заводи ва «Файз» ҳиссадорлик жамияти раҳбарияти бизга яқиндан кўмаклашишмоқда. Бошқача айтганда, қаторимизда норимиз борлиги учун ҳам ишларимиз юришиб бораяпти. Айни пайтда шаҳримиздаги барча туманларда партия Кенгашлари фаолият кўрсатмоқда ва уларда Кенгаш котиблари ҳамда ҳайъат аъзолари иш олиб бормоқдалар. [illegible]

— Партия ташкилотининг нуфузини [illegible]

— [illegible]

— [illegible]

— [illegible]

— [illegible]

— [illegible]

Суҳбатдош: Рустам ДОСТОН, «Адолат» мухбири.

● ЭСЛАТМА: йўқламанинг кейинги навбати Тошкент вилояти партия Кенгашига.

БУ НАЙРАНГНИ ЯХШИ БИЛАМИЗ

Беловеж битимларини бекор қилиш ҳақидаги Россия Думасининг қарори март ойининг энг катта сиёсий найрангларидан бири бўлди. У ҳақли равишда жаҳондаги кўпгина халқлар, айниқса, Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги халқларининг қаттиқ норозилигига сабаб бўлди.

Беловеж битимларини бекор қилсак, биз яна собиқ СССРга қайтишимиз керакми? Унда яна армиямиз ягона бўладими? Яна ўзбек йигитлари Россия шошқалоқликда пойга қўйган Мудофаа вазири Павел Грачёв каби кимсаларнинг бир оғиз гапи билан Чеченистон жангтоҳига йўл оладиларми? Яна қишлоқларимизга қатор-қатор темир тобутлар кела бошлайдими?

Мана шулар ҳақида юракларинг қон бўлиб ўйланасан, киши.

Афғон жангтоҳида Ўзбекистоннинг мингдан ортиқ алп йигити ер тишлади. Кимга керак эди ўша қонли уруш? Бир тўда ақлу фаросатдан қолган собиқ Сиёсий Бюро аъзоларига! Ўзбекистон учун, ўзбек халқи учун мутлақо керак эмасди. Лекин биз СССР таркибида эдик. Унинг қонунларини бажаришга мажбур эдик. Охири нима билан тугаганлигини яхши биламиз.

Ҳозир Ўзбекистонни жаҳоннинг юздан ортиқ давлати эътироф этган. Байроғимиз Бирлашган Миллатлар Ташкилоти биноси бўсағасида мағрур ҳилпираб турибди. Халқимиз ўз ҳақ-ҳуқуқини билиб олган. Биз энди ҳеч қандай «интеграция», «конфедерация» деган найрангларга учмаймиз. Бундай найранглар тагида нима ётганини жуда яхши биламиз.

Ғолиб АБДУЛЛАЕВ,
Андижон вилояти, Олтинкўл тумани, «Олтинкўл» газетасининг муҳаррири.

ДАРЁ ОРҚАГА ОҚМАЙДИ

Россия қуйи парламентининг Беловеж битимларини бекор қилиш ҳақидаги қарори тўйдан кейин чалинган ноғорадан бошқа нарса эмас. Ахир ҳақиқатан ҳам поезд кетиб бўлган-ку, жаноблар! Уни қувиб етишнинг асло иложи йўқ. Тарих ғилдираги орқага юрмайди, дарёлар тескари оқмайди. Мана шу ҳаёт ҳақиқатини ҳеч қачон унутмаслигимиз керак.

● Акс-садолар

Албатта, алам қилади-да, биз бу нарсани жуда яхши тушуниб турибмиз! Россия Кавказни, Ўрта Осиёни, бошқа ҳудудларни босиб олиб неча-неча ўн йиллар давомида уларнинг табиий бойликларидан фойдаланди. Аслини олганда, чинакам ва мутлоқ хўжайини бўлиб келди уларнинг. Шундай экан, бирданига собиқ мустамлакалар: «Энди биз эркинмиз, ўз ҳуқуқларимизни ўзимиз ҳимоя қиламиз. Ҳамма ер ости ва ер усти бойликлари ўзимизники» дейишса, алам қилмай бўладими? Лекин, чидаш керак, жаноблар! Тишни-тишга қўйиш керак!

Яқинда Россия телевидениесининг биринчи дастури бўйича таниқли академик Юрий Афанасьев «Тиғиз вақт» кўрсатувида сўзга чиқиб, яхши бир гапни айтди: «Биз неча йиллардан бери Кавказ ва Ўрта Осиё Россияга ўз хоҳишлари билан қўшилган, деган сафсатани ишлатиб келдик. Энди бу ҳудудларни Россия босиб олганлигини тан олишимиз ва улар билан тенг ҳуқуқли асосда шартномалар тузиш ҳақида ўйлашимиз лозим». Мана бу бошқа гап. Академикнинг сўзлари Россияда зеҳни-фаросати заха емаган кишилар ҳали бор эканлигидан далолат бериб турибди. Ана ўшалардан ўргансаларингиз бўлмайдими, жаноблар?

Абдуҳалил ЭГАМБЕРДИЕВ,
Ўзбекистон ойнаи жаҳонининг режиссёри.

ГУРУЧ НЕГА ҚИММАТ?

Давлатимиз раҳбари Хоразм вилоят Кенгашининг сессиясида нутқ сўзлаганидан бери ҳам, мана, ярим ой вақт ўтди. Лекин унда кўтарилган қатор муаммолар ҳозир ҳам эл орасида қизғин муҳокама қилинмоқда.

Юртбошимиз бир нарса ҳақида куйиниб гапирди. Унинг айтишига қараганда, ўтган йили вилоят ҳокимлигининг рухсати билан умумий қиймати 5 миллион доллардан кўп бўлган 25 минг тонна гуруч, Вазирлар Маҳкамасининг қарори билан таъқиқланганига қарамай, четга сотилиб, ўрнига конфет, мебель, спиртли ичимликлар харид қилинибди. Айни пайтда Ўзбекистонга четдан 10 минг тонна шоли олиб келинибди...

Дунёда ҳеч нарса бесабаб бўлмайди, деганлари ҳақ гап экан. Буни юқоридаги мисол аниқ-равшан тасдиқлаб турибди. Хоразмлик «тадбиркорлар» дастурхонимиз камбағаллашиб кетганига ўзлари озми-кўпми бўлса-да сабабчи эканликларини билишармикан? Айтмоқчиманки, ўтган йилнинг шу пайтида Тошкент бозорларида Хоразмнинг энг яхши гуручи 16-17 сўм турарди. Энди эса икки баробар ошиб кетди.

Республикамизнинг ҳар бир вилояти умумий дастурхонга ўзининг нимаси биландир ҳисса қўшади. Шундай экан, биз фақат ўзимизни эмас, халқни ўйлашимиз кераклигини, тарозининг бир палласи юқорилаб кетса, иккинчи палласи албатта пасайиб кетишини ҳеч вақт унутмаслигимиз керак. Президентимиз ҳудди мана шу ҳақда куйиниб гапирган.

С. ЖАББОРОВ,
нафақахўр.
Тошкент шаҳар Юнусобод тумани.

ЗУРРИЁТНИ ЎЙЛАНГ, ЗУРРИЁТНИ...

Ҳар бир ёш ота-она ўз оиласида фарзанд пайдо бўлишини орзиқиб кутади. Ойларни санайди, ҳафталар, кунларни санайди. Фарзанд ҳам туғилади. Лекин баъзида, мингдан-минг афсуслар бўлсинким, у чалажон, ногирон бир аҳволда дунёга келади. Бу ташвиш бир умр ота ва онанинг ҳамроҳи бўлиб қолади...

Яқинда «Адолат» газетасида «Бу иллат-миллатни қуритади» сарлавҳали очиқ хатни ўқидим-да, ногоҳ мана шу нарсалар ҳақида ўйладим. Ичкиликбозликнинг жамиятимизга қанчалар хавф-хатар солувчи иллат эканлигини бошқалардан кўра биз, шифокорлар яхши биламиз. Соғлом ота-онадан соғлом авлод туғилиши ҳаммамиз учун ойдек равшан.

Афсуслар бўлсинким, ҳозир ҳар бир тўйни, тантана ва ҳашамни ичкиликбозликсиз тасаввур қилиш мумкин эмас. Куёв йигит тўйнинг эртасигаёқ ўз жўралари даврасида янги оилавий турмушни «ювиш»ни бошлаб юборади. Ўз вақтида ўзини назорат қилиб, тўхтатиб олса-ку, яхши, лекин бу иллат зинапоясидан тобора пастга тушиб бораверса, бундан ёмони йўқ. У энг аввало ўзига, кейин эса биз, шифокорларга ташвиш оширади, холос. Ундан чалажон, ногирон фарзандлар туғилади. Ҳозир баъзи жойларда қайд қилинаётган аёллар орасидаги ичкиликбозлик ҳақида эса айтмай қўйсак ҳам бўлаверади...

Ичкиликбозликка қарши кураш олиб боришда, менимча, маҳалла қўмиталарига таяниш катта самара келтиради. Маҳалла оқсоқоллари, баобрў, нуфузли кишилар ичкиликбозлик гирдобига ғарқ бўлаётган ҳар бир кимсани ўзларининг доно, ҳикматли сўзлари ила ёмон йўлдан қайтара олсалар, савобли ишни бошлаб берган бўладилар. Келинг, бу иллатга қарши ҳаммамиз бир ёқадан бош чиқариб ҳаракат қилайлик.

Қилич НУРМУҲАМЕДОВ,
Қашқадарё вилоят болалар касалхонасининг бош врачи, тиббиёт фанлари номзоди.

БУ ДАРД ҲАММАМИЗНИКИ

«Адолат» газетасининг баъзи сонларини биз, қирғизистонликлар ҳам ўқиб қоламиз. Унда кўтарилаётган долзарб масалалар диққат-эътиборимиздан четда қолмайди, албатта. Яқинда газетада бир гуруҳ таниқли кишиларнинг «Бу иллат — миллатни қуритади» сарлавҳаси остида очиқ хати эълон қилинди. Унда Ўзбекистонда кўзга кўринган кишилар миллат тақдири ҳақида чин дилдан қайғурганлар.

Айтиб ўтиш керакки, бу дард ўзбекистонликларнинггина эмас, ҳаммамизники. Ичкиликбозлик деган иллат жамиятимизга раҳна солаётганлиги ҳеч ким учун сир эмас. У кўпдан-кўп ноёб иқтидор эгаларини нобуд қиляпти. Ёшларимизни тубанлик сари етакляпти.

Ҳозир ҳар бир кўчада ўнлаб майда-майда дўкончалар пайдо бўлганининг, уларда ҳали вояга етмаган ўсмирлар, ёш болалар арoқ, вино билан савдо қилиб ўтирганлигининг гувоҳимиз.

Очиқ хатда тўғри айтилган: «ичкиликбозликнинг уруғини қуритиш, жамиятимиздан батамом йўқ қилиш учун қандай чора-тадбирлар кўриладиган бўлса, ҳаммасини қилишга тайёрмиз».

Биз ўзбекистонлик қардошларимизнинг бу уй-ташвишларини ўзимизнинг уй-ташвишларимиз сифатида қабул қиламиз. Ҳамиша улар билан ҳамфикр ва ҳамдард бўлиб қоламиз.

Қобилжон КОМИЛОВ,
Жалолобод вилояти, Мосси қишлоғининг фуқароси.

Муносабат

ЎЗ ЙЎЛИМИЗ БОР

Ўзбекистон Республикаси ўз мустақиллигини қўлга киритиб, халқимизнинг азалий орзулари рўёбга чиққанига ҳадемай беш йил тўлади. Очиғи, юртимиз меҳнат аҳли буни узоқ йиллар орзу қилганди. Орзу ушалгач, юртимизда бунёдкорлик ишлари авж олиб кетди. Эркин, озод меҳнат нашидасидан баҳраманд бўлган халқимиз ҳар томонлама ривожланган эркин озод жамият қуриш учун астойдил ҳаракат қилмоқда. Бу йўлдаги ютуқларимиз мақтаса арзигулик.

Аммо мустақиллик шарофати туфайли эришилаётган муваффақиятлар кимларнидир қониқтирмаяпти. Уз истиқлолини қўлга киритган давлатларнинг яна қарам бўлишини истовчи кучлар турли усулларни қўллашдан тап тортмаяптилар. Россия Давлат Думасининг шу йил 15 мартдаги қарорини шундай ҳаракатлардан деб қараш мумкин.

Аммо қафасдан озод бўлган қуш ўзини қайтиб қафасга урмайди. Буни яхши тушунган одамлар Думанинг қарорига нисбатан ўз муносабатларини билдирмоқдалар.

Куни кеча Тошкент Давлат юридик институтида жамоатчилик иштирокида йиғилиш бўлиб ўтди. Йиғилишда институт ректори, профессор Ҳ. Бобоев, профессор Я. Песин, юридик фанлари доктори Б. Ибратов, институт проректори, юридик фанлари доктори Ж. Тошқулов, талабалардан У. Утаев ва бошқалар сўзга чиқдилар. Улар Ўзбекистон ўз йўлини қатъий белгилаб олганини, бошқа мамлакатлар билан фақат тенг ҳуқуқли асосда ҳамкорлик қилишини билдирдилар.

Ўктам ЎТАЕВ,
Тошкент юридик институтининг 3-курс талабаси.

ОЛАМДА НИМА ГАП?

• Украина Ташқи ишлар вазирлиги хорижий матбуот вакиллари илтимосига кўра [illegible]

• РАТА-ТАСС [illegible] 29 март куни АҚШ мудофаа вазири Уильям Перри [illegible]

• У. Перри Қоҳирада [illegible]

• Бирлашган Миллатлар [illegible]

• Россия иқтисодиётида [illegible]

• Кейинги пайтларда АҚШ [illegible]

Кичик бизнес

«ПАРВИНА»НИНГ ҲАРАКАТЧАН СЎМЛАРИ

«Парвина» хусусий банки ташкил топганига бор-йўғи икки йил бўлди, аммо банк ўз сармояларини 13 марта кўпайтиришга эришди. Ҳозир унинг жамғармаси 13 миллион сўмга етган. Бу шунчаки омадми ёки иқтисодиёт дарёсидаги фойдали оқимларни ажрата олишми?

«Парвина»нинг бошқарувчиси Абдурашид Абдусаломовнинг фикрича, банк, бизнес соҳасида тасодифий омадга ишониб яшаш қийин. Ҳамма нарса аниқ таҳлил, ҳисоб-китоб ва эртанги кун эҳтиёжини кўра билишга боғлиқ. Банкнинг миллионлари доимо ҳаракатда. Уни қўллаб-қувватлаб турган қудратли ишлаб чиқариш базаси, ишончли шериклари бор.

Кичик бизнес тарафдорлари фақат савдо-сотиқ билан кифояланиб қолмай, фаолиятни кенгроқ кўламда давом эттириш учун Тайлоқ ва Оқдарё туманларидан иккита чорвачилик фирмасини сотиб олдилар. Голланд технологияси асосида сутни қатта ишлайдиган, музқаймоқ, сарёғ, пишлоқ сингари ундан ортиқ турдаги маҳсулот чиқарадиган цех қурдилар. Дўкон очдилар.

Қисқаси ишлар юришиб кетди. Янги цехлар пайдо бўлаверди. «Парвина»да ишловчи ходимлар сони 14 кишидан 200 кишига етди. Сармоя кўпайиб, фирма қошида хусусий банк ташкил этиш зарурати туғилди. Бугун «Парвина-банк»нинг мижозлари сони 350 тага етган. Улар ўз маблағлари айни шу банк орқали керакли ишларга сарфланаётгани, фойда келтираётганидан мамнун.

Ишлаб чиқариш, савдо ва банк тизимини ўзида мужассам этган кичик корхона давлат тасарруфидаги корхоналар билан дадил рақобатга киришиб, хусусийлаштириш афзаллигини тўла намоён этмоқда. Шу боис 1995 йил натижаларига кўра «Парвина» фирмаси ва банки республика ишбилармонлари жамғармаси, тадбиркорликни қўллаб қувватлаш идораси ҳамда мамлакатдаги нуфузли банклар ўтказган танловда ғолиб чиқиб, бош мукофот билан тақдирланди.

Зоҳир ТЎРАҚУЛОВ,
«Адолат»нинг ўз мухбири.

Истиқлол одимлари

Оқолтин дон маҳсулотлари комбинати тармоқдаги кенжа корхоналарнинг бири. Бу ерда кейинги йилларда ишлаб чиқариш суръати тобора ортиб бормоқда. Сифат яхшиланаяпти. Шу орқали корхонада қайта ишланаётган дон маҳсулотлари эл дастурхонини ризқу рўз, насиба бўлиб безамоқда. Корхонадаги жиддий ўзгаришлар ҳисобига хўжасизлик ва ташмачилик барҳам топди. Сайхунобод тумани ички ишлар бўлимининг тўртта пости ташкил этилиб, халқ ризқи «туя» қилинмайдиган бўлди.

Суратларда: комбинатнинг ун қоплаш цехи ишчилари Назира Ортиқова ва Хурсаной Мирҳошимова иш устида; корхонадаги қўриқлаш бўлинмасининг сардори Одил Қурбонов жамоа ходимлари К. Сатторов, А. Абдуллаев, А. Сангилов билан суҳбатлашмоқда.

Нурмамат АЛМУРОДОВ олган суратлар.

Чорвачилик

САРЧАШМА

«Бухорогўшт» ҳиссадорлик жамиятлари ва фермерлар хўжаликлари бирлашмасида тадбиркорларга, ишбилармонларга кенг йўл очиб берилмоқда. Уларни қўллаб-қувватлашга тобора талаб кучайяпти. Шу боисдан ҳам тармоқда кўрсаткичлар доимо юқори.

— Тизимдаги деярли барча хўжаликлар бугунги кунда мулкчиликнинг янги шаклига ўтган, — дейди бирлашма раҳбари Толибжон Холов. — Фермерлар давлат тасарруфидан чиқарилган. Бу чорвадорда эртанги кунга ишонч уйғотмоқда. Муҳими, ўтган йили бирлашмага қарашли хўжаликларда мол туёқ сонларининг янада кўпайтириш, гўшт ишлаб чиқариш ва сотиш, уни қайта ишлашга тадбиркорлик билан ёндашиб, яхши натижаларга эришдик: қорамоллар бош сони 1994 йилга нисбатан 101,5 фоизга ошди. Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш жами 103260 минг сўмни ташкил этди. Бу олдиндаги йилдагидан 279 минг сўм кўпдир.

Чорвачиликни ривожлантиришда бирлашмада иш юритишнинг илғор усуллари қўлланилаяпти. Шу билан бирга ҳозирги иқтисодий оғир шароитда соҳа кишиларини ижтимоий ҳимоя қилишнинг чора—тадбирлари кўрилмоқда. Вилоятнинг чорвачилик маҳсулотлари етиштиришга ихтисослашган жамоаларида кичик корхоналар ташкил этиш, шунингдек, халқ хўжалиги учун кенг истеъмол моллари ишлаб чиқаришга асосланган цехлар очишга эътибор кучайтирилмоқда. Бирлашмада бу борада талай ишлар амалга оширилаяпти. Аҳолининг иш билан банд бўлмаган қисми қоракўл терисидан пальто тикиш, қурилиш материаллари ишлаб чиқариш ҳамда бирлашма тасарруфидаги шунга ўхшаш ихтисослашган цехларда фаолият кўрсатмоқдалар. Бундан ташқари, яқинда Бухоро гўшт комбинати қошида барча турдаги териларни қайта ишлаш ва тайёр маҳсулот ишлаб чиқариш мақсадида Сурия давлати билан ҳамкорликда қўшма корхона барпо этишга келишиб олинди. Демак, эзгу ишлар қамрови ошаяпти.

Вилоятда иш юритишнинг илғор усулларидан ҳисобланган фермерлик ҳаракатига кенг йўл берилмоқда. Бугунги кунда уларнинг сони кун сайин ошиб бораётир. 1996 йилда вилоят туманларидаги барча фермер хўжаликлари учун 8910 тонна гўшт топшириш бўйича шартномалар тузилди. Бу шартномаларда қайд этилган шартлар одилона, ҳаққоний ва ҳаётийлиги билан қимматлидир.

Хуллас, тўкинчилик, яъни қут-барака сарчашмаси ҳисобланган ушбу тармоқ — чорвачилик вилоятда бирмунча бўлса-да, юксалиш сари юз тутаяпти.

Соҳибжон САЛИМОВ.

Халққа хизмат — олий ҳиммат

ИЗЛАНИШ—ТАРАҚҚИЁТ ОМИЛИ

Бугунги кунда турмушимизни автотранспорт хизматисиз тасаввур қилиш қийин. Зеро, бу юмуш мамлакатимиз нақлиётчилари зиммасига катта масъулият юклайди. Бу борада Тошкент вилояти автокорхоналари мисолида қандай ишлар амалга оширияпти? Мухбиримиз Паркент автокорхонасининг директори Анвар Эшматов билан шу хусусда суҳбатлашди.

— Анвар ака, автокорхона ўтган йилни қандай якунлади? Раҳбар сифатида йил натижаларидан кўнглингиз тўлдими?

— Ўтган йили кўпчиликда бўлганидек, автокорхонамиз жамоаси ҳам анча қийинчиликни бошдан кечирди. Муаммоларни имкон қадар ҳал қилишга ҳаракат қилдик. Ишимизнинг ўнгланиши автокорхонамизнинг ҳиссадорлик жамиятига айлантирилиши билан боғлиқ. Бултур биз 1.500 миллион сўмликдан ортиқ эҳтиёт қисмлар жамлашга эришдик. Олган фойдамиз 1 миллион 800 минг сўмни ташкил этди.

— 1996 йилдаги режалар ҳақида ҳам батафсилроқ тўхталиб ўтсангиз...

— Янги йилни автокорхонани қайта таъмирлашдан бошладик. Автокорхона моддий базасини мустаҳкамлаш учун бир қанча муассаса ва ташкилотлар билан шартномалар тузганмиз. Бугунги кунда шу шартномалар амалда бўлиб, «Тоштекстиль» ҳиссадорлик жамияти, туманимиздаги қурилиш ташкилотлари, меҳнат биржаси буюртмаларига мувофиқ автобусларимиз ишчиларга мунтазам хизмат кўрсатмоқда. Шу кунларда автокорхона қошида тикув артелини очишни ҳам кўзда тутганмиз.

— Маълумки, Паркент автокорхонаси узоқ йиллардан бери Паркент ва Юқори Чирчиқ туманларига хизмат кўрсатиб келмоқда. Айтинг-чи, икки туман йўловчиларига хизмат кўрсатишдан автокорхона қандай натижаларга эришяпти?

— Биз икки туманда истиқомат қилувчи йўловчиларга намунали хизмат кўрсатишни яхшилаш учун қўлдан келгунича ҳаракат қиляпмиз. Бунинг натижаси ўлароқ автокорхона туманлараро миқёсида илғор жамоаларнинг бири бўлиб қолмоқда.

— Автокорхонада кутилаётган муаммоларни қандай ҳал этмоқчисиз?

— Ҳозирги кунда сир эмас, шахсий автобуслар кўпайиб бормоқда. Бундан бизнинг ташвишларимиз ҳам ортиб бораяпти. Гап шундаки, кўп ҳолларда киракаш автобуслар йўловчиларнинг ҳаммасини эмас, балки пул берадиганларинигина йиғиб кетади. Бизнинг автобусларга фақатгина бепул юриш ҳуқуқига эга бўлган йўловчилар чиқади. Натижада ҳайдовчига юкланган режа бажарилмайди. Бу масалани республика миқёсида ҳал қилмоқ керак. Шу ўринда ўзимнинг шахсий мулоҳазаларимни ҳам айтиб ўтсам: киракаш автобусларнинг деярли барчаси таъмирланиш учун автокорхонамизга келади. Назаримда, уларга ҳам техник хизмат кўрсатиш корхонаси даркор. Шундай экан, автокорхона қошида шахсий автобусларга хизмат кўрсатиш шаҳобчаси очилса бизга ҳам, уларга ҳам қулай бўларди. Шу билан биргаликда биз шахсий автобус эгалари билан йўналишларни мувофиқлаштириб олардик. Маълумки, йўловчилардан қандай шикоят эшитсак, булар, албатта, эҳтиёт қисмларга келиб тақалади. Ҳозирда бу муаммо ҳам ҳал бўлди. «Тошйўловчитранс» концерни эҳтиёт қисмлар етказиб беришни ўз зиммасига олди.

— Суҳбатимиздан маълум бўляптики, автокорхонанинг фаолиятини такомиллаштириш йўлида анча ишлар қилиняпти. Ҳолбуки эришилаётган ютуқлар ортида автокорхона жамоаси туради...

— Ҳа, албатта. Жамоамизда ўз касбининг усталари билан бир қаторда умидли ёшларимиз ҳам бор. Менинг доимий маслаҳатчим, шу автокорхонага кўп йиллардан буён меҳнати сингган заҳматкаш Михаил Буков, ўринбосарим Азим Икромов, ҳайдовчилардан Ильми Измаилов, Маҳмуд Қодиров, Мақсуд Тўлаевлар номини алоҳида таъкидлашни истардим. Менинг ишончим комилки, булар каби фидокорларимиз билан йўловчиларга юксак даражада намунали хизмат кўрсатишдек вазифани амалга ошириш масъулиятли ва шарафлидир.

— Суҳбатингиз учун раҳмат.

Саъдиддин САЙДИСЛОМОВ
Суҳбатлашди.

«Боғдод дон маҳсулотлари» ҳиссадорлик жамиятида очилган тикувчилик, тўқувчилик цехи 20 нафарга яқин маҳаллий аҳолининг иш билан таъминланишига ёрдам берди. Айни пайтда бу ерда 50 дан ортиқ маҳсулот тайёрланмоқда. Айниқса, цех ишчиларининг тайёрлаган гиламлари, полослари талабчан харидорлар томонидан қўлма-қўл бўлиб кетаяпти.

Суратда: цехнинг гилам тўқувчи қизлари.

Козим ЎЛМАСОВ олган сурат.

Ҳангома

ШОШИЛИНЧ ЙИҒИЛИШ

Иш вақти тугаб, ҳар ким уйга кетишга тайёрланиб турган бир вақтда ташкилот бошлиғининг котибаси бирма-бир хоналарга кириб, «Ҳамма актовий залга кирсин! Шошилинч йиғилиш бор экан» деб қолди. Ходимлар «уфф» деганича залга тўплана бошлади. Ҳамма бир-бирига «кеч бўлганда нима гап экан?» дея савол назари билан қарарди. Залнинг саҳнасига узун стол ва устига «кока-кола», «фанта» ичимликлари қўйилган.

Шу пайт саҳнанинг орқа томонидан раҳбарлар кириб келди. Олдинда дум-думалоқ бўлиб раҳбар ва унинг орқасидан ўринбосарлари. Уларнинг кириб келишини худди балон думалатиб чўмилишга кетаётган болаларга ўхшатиш мумкин. Ҳамма ўз ўрнига ўтиргач, бошлиқ микрофонни бўйига мослаб эгиб, гап бошлади.

— Ҳурматли ўртоқлар! Сизларни иш вақти тугашига қарамай бу залга йиғишимиздан мақсад, срочно ҳал қилиб оладиган масала чиқиб қолди. У ҳам бўлса, «давлат тили» тўғрисидаги қонунни амалга оширилиши тўғрисида. Бу ҳақда менга бир ой олдин хат келган эди. Иш билан бўлиб эсимдан чиқиб қолибди. Ҳозиргина юқоридан шеф звонит қилиб, «давлат тили тўғрисида ҳеч қанақа ишни амалга оширмаябсизлар, ҳеч йўқ бирорта совещание ўтказиб протоколлаштириб қўймабсизлар, индинга юқоридан шу масала бўйича проверка бўлади, мени подвадит қилиб қўясизлар-да» деб қолди. Шунинг учун сизлар билан тезда тил тўғрисидаги масалани кўриб протоколлаштириб қўйишимиз керак. Қаршилар? Бетарафлар? Йўқ. Йиғилиш регламентини протоколга 2—3 соат деб ёзаверамиз-у, сизларни вақтларингни олмай 5—10 минутда тугатамиз.

— Ҳозир доклад учун сўз зампрофкомимиз Туланбойга! Марҳамат, Толик, фақат коротко, ясний гапиринг.

Толик ўрнидан туриб минбарга чиққач, гапиришдан олдин овозини созламоқчи бўлди шекилли, стол устидаги «кока-кола»ни шишаси билан қултиллатиб, яримлатди. У «та-а-к» деб сўз бошлаши билан кока-коланинг таъсири бўлса керак чунонам кекирдики, микрофонда худди замбарак отилгандек гумбурлаб кетди. Баъзилар бундай товушдан чўчиб қўйлагининг кўкрак қисмини кўтариб, ичига туфлаб қўйди.

— Уртоқлар!! — гап бошлади Туланбой, яъни Толик. — Бугунги йиғилиш вовремя бўлаяпти деб ўйлайман. Так что лучше поздно, чем никогда. Атрофимиздаги тилга бўлаётган эътиборни кўриб жуда нервим қўзиб юрганди. Мана бугун мен дилимдагини айтадиган момент келганидан хурсандман.

Госязикка ўтганимизга анча бўлиб қолган бўлсаям, ҳозиргача сезиларли ответ бўлмаяпти. Айниқса, ҳозирги ёшлар ўзларича современнийлик қилиб на тилимизни, на урф-одатимизни тан олгиси келмаяпти. Оддий мисол, яқинда ишхонамизга против жойлашган ресторан подвалига тушиб обед қилдим. Овқатланиб бўлиб, юзимга қўлимни олиб бориб фотиҳа қилсам, нарида ўтирган уч-тўртта молокосос болалар ҳиринглашаяпти. Как будто фотиҳа қилиш эскилик сарқити эмиш. Яна бир мисол, бизни домда бир шофёр яшайди, водовоз минади. Шу ҳам оиласида русча гаплашади. Ўзи қишлоқдан келганига ҳеч қанча бўлгани йўғ-у, олифтачилигини-чи, деревня. Хотини Тухтагулни Таня, қизи Жумагулни Жанна, ўғли Эгамбердини Эдик деб чақиради. Что за... дейман нервим чиқиб ўзимга. Бундай одамлар билан қачон ўз тилимизнинг обрўсини кўтарамиза?! Мана мен чисто кровний городскойман. Лекин хотиним Ойсаранияим, ўғлим Эрнестни ҳам, қизим Анжеланиям отини ўзгартирмасдан чақираман. Аня, Эдик десам ўзлигимизга ҳурмат қоладими? Вобшем-то, ўртоқлар келинглар, ўзбекмизми, ўзбеклигимизни тан олиб спокойно иш қилайлик. Ҳозир мен сизларга яна бошқа мисолларни ҳам келтиришим мумкин, но терпет не могу. Концертларга борсангиз вообще не то. Хей-й, гитара чалиб Навоийни ғазалини қўшиқ қилаяпти-я. Агар ҳозир шу эстрадачиларга Навоийми ёки бошқа классикларимизми тирик бўлганда «чёрт возми, менинг асаримни каша қилибсан-ку» деб нерв возбуждат қиларди. Хуллас келинглар ўртоқлар, тилимизни каша қилмай, ҳурмат қилайлик. Конца да концов ўзбеклигимизни унутмайлик. Менда гап тамом.

— Раҳмат, Толик, ўтиринг! — деди бошлиқ — Та-а-к, ўртоқлар, Толикни сермазмун докладини эшитдик. Энди уни мустаҳкамлаб протоколлаштириб қўйишимиз керак.

— Узи қайси тил тўғрисида гап бўлди ҳозир?!! — орқадан кимдир луқма ташлади.

— Уртоқлар! — деди савол тушган томонга қараб бошлиқ. — Бизнинг вазифамиз топшириқни бажариш. Йиғилишни ўтказиб протоколлаштириш, холос. У ёғини, яъни қайси тил тўғрисида гап кетаётганлигини юқоридагилар ҳал қилади. Мана, йиғилишимиз уюшқоқлик билан ва ўз-ўзини танқид руҳида ўтди. Протоколга савол берган ўртоғимизнинг ҳам саволини ўзгартириб, йиғилиш қизғин баҳслар, савол-жавоблар билан ўтди деб ёзамиз. Қаршилар? Бетарафлар? Йўқ? Хайр, соғ бўлинглар!

Шуҳрат АЛИМАТОВ.

ЧЕКИШ — СОҒЛИҚ ДУШМАНИ

• Ҳар йили дунёда кашандалиги учун камида миллион киши ўлади.

• Нормал шароитларда чекувчи чекмайдиганга қараганда ўпка ракига учраши хавфи ўн баровар кўп бўлади. Агар киши кунига бир пачка сигарет чеккан бўлса, чекмовчига нисбатан бўладиган хавф 87 баравар юқори бўлади.

• Чекувчилар бир хил шароитларда яшовчиларга қараганда ўртача 8 йил кам умр кўрадилар.

• Сигаретнинг сўнгги 20 миллиметри чекилган 35 миллиметрига нисбатан уч баравар зарарлидир. Фильтр фақат 25 процент никотинни ушлаб қолади.

• Тамаки ичкилик билан ака-ука ҳисобланади. Кўпинча ичкиликка ружу қўйган одам чекишини ҳам канда қилмайди. Тамаки организмга ва ҳомилага ҳам зарар қилади. Тамаки ёнганда хилма-хил моддалар ҳосил бўладики, улар саломатликка катта зарар етказади.

• Заҳарлиги жиҳатидан тамакини синил кислотага қиёслашади. Бир томчи синил кислота ичган одам 15 секунддан кейин ўлади. Синил кислота эритроцитлардаги кислородни ташиб берувчи гемоглабинни ўзига бириктириб олади, оқибатда организм кислород ололмай, тезда ҳалок бўлади.

• Агар одам 25 та папиросни устма-уст чекса, орадан 15 секунд ўтгандан сўнг ўлади. Лекин ҳеч ким шунча папиросни бир йўла чека олмайди. Шунга кўра заҳарланиш ҳодисаси яққол кўзга ташланмай, зимдан кечади.

• Тамаки таъсирида юрак-томирлар, нафас-нерв системалари ва меъда ишдан чиқади. Хуллас, чекадиган ва ичадиган одам ўз умрига завол бўлади.

• Тамаки чекиш маданиятли кишилар учун, ўзининг ва ўзгаларнинг соғлиги ҳақида қайғурадиган кишилар учун нолойиқ одат.

• Тамаки одамни барвақт қаритади, кўзларини нурсизлантиради, юз терисини буриштиради, тишларини чиритади, оғзини саситади ва киприкларини тўкилишига сабаб бўлади.

• Чекиш натижасида одамнинг овози дағаллашади, кайфияти бузуқ бўлади, бошида, кўкрак қафасида оғриқ туради, иш қобилияти сусаяди.

• Тамаки жинсий аъзоларга ёмон таъсир қилиб, зурриётнинг ногирон бўлишига олиб келади.

• Чекувчи кишининг аъзолари заифлашиб, ҳар хил касалликларга мойиллиги ортади.

• Чекувчи киши рак касалига чалиниши эҳтимолдан узоқ эмас.

• Чекувчи киши ўзинигина эмас, атрофидагиларни ва оила аъзоларини ҳам заҳарлайди.

• Шифокор олимлар ҳисобича, ҳар бир чекилган сигарета одамнинг 5,5 минут умрини эговлаб ташлайди.

• Англияда XVI аср охирида тамаки чеккан «айбдорлар»нинг бошини танасидан жудо қилганлар, сўнгра қатл қилинган кишининг бошини ҳаммага намойиш қилиш учун ёғоч учига илиб, майдонга қўйиб қўйганлар. Тамаки мухлисларига унинг ватани Испаниянинг Америкадаги мустамлакаларида ҳам қаттиқ жазо чоралари кўрилган. Шундай воқеа маълум: 1962 йилда Сантьяго шаҳрида папанинг ҳукми билан яширинча чеккан 5 роҳибни монастир девори орасига тириклайин қўйиб, сувааб юборилган.

Самарқанд туманидаги «Оҳангар» ҳиссадорлик жамияти қошида ташкил этилган 0,8 гектар иссиқхонада турли хил кўкатлар, лимон ва помидор етиштирилиб, корхона ишчиларига эллик фоиз арзон нархда сотилмоқда.

Суратда: иссиқхона ишчиси, кекса моҳир сабзавоткор Мавлон Тошпўлатов помидор кўчатларининг ривожини кўздан кечирмоқда.

Т. НОРҚУЛОВ олган сурат.

Муштарий мактублари

«АДОЛАТ»ГА ИНТИЗОР КЎЗЛАР

Биз «Адолат» газетасининг ҳар бир сонини интизорлик билан кутамиз. Кўпдан бери республикамизда худди мана шундай, адолат муаммоларини ўз саҳифаларида мунтазам ёритиб борадиган матбуот органи зарур эканлигини ҳаётнинг ўзи тақозо қилиб турган эди. Ўшандай газета ташкил этилиб, чиқа бошлаганига ҳам бир йилдан ортди. У ўзига юклатилган олижаноб вазифани тўла-тўкис бажараётир, десак хато қилмаган бўламиз.

Мен «Адолат» саҳифаларида кейинги ойларда босилган «Адолат шамшири қандай қўлларда», «Калаванинг учи қаерда?», «Ўзбекчилик ниқоби остида» каби мақолаларни синчиклаб ўқидим. Айтиб ўтиш керакки, улар ҳуқуқшунослик нуқтаи-назаридан бенуқсон ёзилган бўлиб, жойларда йўл қўйилаётган тартиббузарлик, инсон ҳуқуқларининг поймол қилиниши каби кўринишлар юзидан ниқобини олиб ташлаган. Ўйлайманки, бу мақолалар жойларда пухта текширилгач, адолат ўз жойида қарор топади. Кимларнингдир ташвиши енгиллашади, кимларнингдир адолатга бўлган ишончи кучаяди.

Мен севимли газетамиз саҳифаларида таниқли ҳуқуқшуносларнинг чиқишлари кўпроқ бўлишини илтимос қиламан, зеро халқимиз неча-неча ўн йиллардан буён ҳуқуқ жиҳатидан бесавод бўлиб келган, дейишга ҳаққимиз бор. Одамларнинг ўз ҳақ-ҳуқуқларини билишлари ва уларни талаб қилишларини кимлардир хоҳламасди ўшанда. Энди эса замон бошқача. Шу нарсани унутмаслигимиз керак.

Мурожон РАҲМОНОВ,
Андижон вилояти Хўжаобод туманининг прокурори.

СЕНГА ИШОНАМИЗ

«Адолат» газетасининг ҳар бир сонида жиддий, кўпдан бери ўз ечимини кутаётган муаммоларга бағишланган мақолалар кетма-кет босиляпти. Бу жуда яхши. Халқимиз кўпдан бери адолатга интиқ. Неча-неча йиллардан буён ўз ҳақ-ҳуқуқларини билмаган фуқаролар мана энди уни билиб олаяптилар. Ахир инсон фақатгина бир бурда нон билан тирик эмас-ку!

Яқинда бир танишим юрагини ёзиб, шундай деди: «Уй-жой масаласида менга нисбатан катта адолатсизлик қилишди. Кўп жойларга учрадим, лекин ҳеч ким шикоятимга тузукроқ қулоқ солишни хоҳламади. Шунда мен «адолат»чиларга йўлиқдим. Улар менинг масаламда қонуннинг унча кўзга кўринмайдиган моддаси бузилганлигига эътиборни қаратдилар. Ёрдам беришга ваъда қилдилар. Менинг шикоятимни ўз хулосалари билан қўшиб, тегишли ташкилотларга юбордилар. Ҳозир улардан нажот кутяпман».

Биз севимли газетамизда чоп этилган танқидлар юзасидан қандай чора-тадбирлар кўрилди, кимлар ва қайси ҳатти-ҳаракатлари учун тегишли равишда жазоландилар ва шу каби мақолалар кўпроқ ёритилишини истаймиз. Бу нарса қонунга итоат қилишни ўзлари учун эп кўрмайдиган баъзи бир кимсаларга сабоқ бўлмоғи лозим. Ахир Президентимиз инсон ҳамма нарсага бардош бериши, лекин адолатсизликка чидай олмаслиги ҳақида неча-неча марта айтаяпти-ку!

Анвар МАҲМУДОВ,
Миробод туман, Госпиталь мавзеси, 7-уй, 6-хонадон. Истеъфодаги тиббий хизмат подполковниги.

ЎЗ НОМИНИ ОҚЛАЯПТИ

Матбуотга тўртинчи ҳокимият деб таъриф берилиши бежиз эмас. Дарҳақиқат, унинг саҳифаларида ҳамиша халқнинг ғам-ташвиши, уй-орзуси ўз аксини топади. Лекин, кейинги пайтларда баъзи кишиларда «Газета фақат кимларнидир мақташ учун чиқарилади,» — деган фикр пайдо бўлиб қолганлиги ҳам сир эмас.

Урганч экскаваторлар ремонти заводи Хоразм телевидениесида кунда бўлмаса ҳам кунора, Ўзбекистон телевидениесида ҳар 2—3 ойда кўкларга кўтариб мақталади. Ўтган йилнинг июль ойида мазкур заводда бўларканман, завод директори очиқдан-очиқ эътироф қилди: —. Ҳозир ишимиз жуда ёмон. Мақтанадиган даражада эмасмиз. Яхшиси кейинроқ бир келинг. Ўшангача ишларни яхшилаб оламиз, кейин мақтайверасиз... шунда виждонга хилоф иш бўлмайди.

Сезяпсизми, оддий раҳбар матбуот ҳақида қандай фикрга бораяпти?

Ёки бошқа бир мисол. Ўтган йилнинг октябрида Урганч туманидаги Оҳунбобоев номли жамоа хўжалигида бўлдик. Жойларда меҳнаткашларга кўрсатилаётган маданий-маиший хизмат турларини синчиклаб ўрганарканман, бир кекса деҳқон аста билагимдан тортди: — Нима, сизлар мақташ учун келмадингизларми?,- дея ажабланди, у — Бошқалар нуқул мақташади-ку! Биз фақат газетада мақола чиққандан сўнг колхозга мухбир келиб кетганини биламиз. Яқинда, қўшни колхоздаги фермер хўжалигини кўкларга кўтариб мақташганди. Лекин, ҳозир иши судга оширилган. Тузукроқ текширишган экан, 300 бош сигир етмабди.

Чолнинг гаплари мени изтиробга солди. Тўғри, газеталар, айниқса, маҳаллий газеталар кун сайин хиралашиб, уларда чоп этилаётган мақолалар ҳисобот мажлисидаги гаплардан фарқи бўлмай қолаяпти.

Вужудимни ана шундай, касбимизнинг оғриқ нуқталари билан боғлиқ ўйлар чулғаб, тинчлик бермаётган кунларнинг бирида «Адолат» газетаси қўлимга тушиб қолди. Унда босилган фельетон ушбу кунлардаги энг муҳим муаммоларга бағишланган эди.

Шу-шу «Адолат» менинг энг яқин сирдошим, ҳамроҳимга айланди. Унинг ҳар бир сонини синчиклаб ўқиб бораман ва шундай газета чиқаётган экан, шунга эҳтиёж сезилаётган экан, демак ўзбек матбуотининг келажаги ҳали порлоқ, деган ишонч тарк этмайди мени.

«Адолат» давр, замон билан бирга нафас олаяпти, ўз давридан бироз олдинроқ қадам ташлашга ҳам қурби етади унинг.

Инсоф билан айтганда, «Адолат» ўз номини оқлаяпти. Оддий ўқувчи сифатида бунга ишончим комил.

Қодир МУЛЛАЕВ,
Ўзбекистон Журналистлар уюшмаси аъзоси.

«AHMADI TRADING COMPANY»

«АҲМАДИ ТРЕЙДИНГ КОМПАНИ»

ЖАМОАСИ

Ўзбекистон Республикаси Президентини, мамлакатимизнинг барча халқини барҳаёт баҳор байрами — НАВРЎЗ билан муборакбод этади.

Мустақиллик шарофати билан аждодларимизнинг ҳар зарраси кимё, тупроғи тўтиё табаррук она заминда яшаб, улуғ байрам кутловини йўллаётганимиздан беадад бахтиёрмиз.

Азиз боболаримиз, мўътабар момоларимиз орзу қилган буюк истиқлол Ватани — келажакка юз тутган Ўзбекистонимизнинг нурли истиқболига ишонамиз.

Қиёматли фарзанд бурчини ўтаб — юрт ободонлиги, ўзбек халқи фаровонлиги учун арзигулик ҳисса қўшишга отланганлигимизни маълум қиламиз.

1996 йил — баҳор айёми — НАВРЎЗ ҳар бир оилага қувонч ва омад, сиҳат-саломатлик бахш этишини, юртимиз тинч, иқтисодимиз янада юксалишини тилаб қоламиз.

Компания жамоаси топшириғига биноан

Бош директор Қудратулло АҲМАДИЙ.

Ойнаи жаҳонда

1—7 апрель

ДУШАНБА, 1

КУЛГИ КУНИ

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
7.30 «Ҳафтанома».
8.00 — 8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 «Кулги базми». Мусиқий кўрсатув.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Кицик-Мицик ва масхарабоз амаки». Фарғона вилояти қўғирчоқ театрининг спектакли.
10.55 Футбол. Ўзбекистон кубоги.
11.35 Юсуф Розиқов. «Домла». Кўп қисмли видеофильм. 1-серия.
12.05 «Насриддин Бухорода». Бадиий фильм («Ўзбекфильм»).
13.30 Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси эстрада-симфоник оркестрининг концерти.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.

Публицистик кўрсатувлар дастури:

18.10 I. «Ҳумо»: «Қуёш юрти».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Оқшом эртаклари.
20.10 II. Биржа ва банк хабарлари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 III. «Ҳумо»: «Мувозанат». Публицистик кўрсатувларнинг давоми.
22.25 Халқаро кулги кунига. «Ҳаётнинг ўзи қизиқ». Дам олиш дастури.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 — 01.20 «Ўхшаш чеҳралар». Теле-шоу.

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.40 «Палитра».
19.05 ТВ II намойиш этади.
19.15 «Постфактум».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Курьер».
20.15 «...яна об-ҳаво ҳақида».
20.20 «Мусиқа, холос».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 ТВ II намойиш этади.
21.10 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.50 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
22.40 — 23.40 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Тусау кесу». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси
18.20—20.40

*

20.40 «Тунги жазирама». Бадиий фильм.

*

Россия давлат телевидениеси
23.00 — 23.30 «Вести».

*

23.30 Эълонлар.
23.35 — 23.40 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.40 Туркия телевидениеси.

*

18.40 «Мульткарусель».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Қўзмунчоқ». Болалар учун дастур.
19.35 Ёшлар ижро этади.
20.05 «Тафсилот». Ахборот кўрсатуви.
20.20 «Саломатлик — туман бойлик».
20.50 «5+1».
21.20 «Спорт-тайм».
21.50 «Эколот-коктейль».
22.20 «М» хабар.
22.30 Эълонлар.
22.35 — 23.15 «Кимга қанақа?»

СЕШАНБА, 2

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
7.30 «Ахборот».
7.55 — 8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 Республика газеталарининг шарҳи.
8.40 «Наврўз лавҳалари». Кинодастур.
9.15 Биржа ва банк хабарлари.
9.30 «Хоразм наволари». Мусиқий дастур.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Ишбилармон». Тележурнал.

Ўқув машғулотлари:

10.30 Она тили.
11.00 Немис тили.
11.30 Ўзбекистон халқлари тарихи.

*

12.00 Юсуф Розиқов. «Домла». Кўп қисмли видеофильм. 2-серия.
12.30 «Санъат гунчалари». Кўрик-танлов ғолибларининг чиқиши.
13.00 «Ҳаётнинг ўзи қизиқ». Дам олиш дастури.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «НАВРЎЗИ ОЛАМ МУБОРАК!» видеоканали:
1. «Наврўзлар айтгали келдик».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «НАВРЎЗИ ОЛАМ МУБОРАК!» видеоканали:
2. «Офтобга тасанно».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «НАВРЎЗИ ОЛАМ МУБОРАК!» видеоканали:
3. «Наврўз келди — келди янги йил».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 — 01.00 «НАВРЎЗИ ОЛАМ МУБОРАК!» видеоканали:
4. «Ҳар кунинг ўлсин Наврўз».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.25 ТВ II намойиш этади.
18.35 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия).
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Бизнес-уик».
20.10 «АРТ-журнал».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Видеогид».
21.20 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.00 «Кинонигоҳ».
23.40 — 00.20 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Тошкент», «Тошкент фавворалари». Телефильмлар.

*

Россия жамоат телевидениеси
6.30—8.00 «Телетонг».

***

18.20 — 20.40

*

20.40 «Джазда фақат қизлар». Бадиий фильм.

*

Россия давлат телевидениеси
23.00—23.30 «Вести».

*

23.30 Эълонлар.
23.35 — 23.40 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.40 Туркия телевидениеси.

*

18.40 «Мультикарусель».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Бу бўстон аро...»
19.30 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
20.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.50 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари.
21.10 «Каталог».
21.20 «Соккер-клуб». Футбол шарҳи.
22.20 «Солиқ ҳақида сабоқлар».
22.30 Эълонлар.
22.35—24.00 «Кинематограф».

ЧОРШАНБА, 3

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
7.30 «Ахборот».
7.55 — 8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 «Қизиқарли учрашувлар». Республикада хизмат кўрсатган юрист Ҳалима Муҳитдинова билан учрашув.
9.10 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Нодир хазина». Телефильм.
9.20 «Ватанпарвар». Шижоатли ёшлар.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Ҳовлимиздаги стадион». Спорт кўрсатуви.

Ўқув машғулотлари:

10.30 Табиият.
11.00 Алифбо сабоқлари.
11.30 Зоология.

*

12.00 Дутор ва танбур тароналари.
12.35 «Ўхшаш чеҳралар». Теле-шоу.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Умид учқунлари». Тележурнал.
18.40 Спорт хабарномаси.
18.55 Ислоҳот ва масъулият. «Изланишлар қанотида». Публицистик кўрсатув.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Оқшом эртаклари.
20.10 «Иқтисодиёт чорраҳаларида». Тележурнал.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Ўзбекистон телевидениесида вилоят студияларининг кўрсатувлари. Экранда — Наманган вилояти.
21.40 «Меҳринг билан яшайман Ватан». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Муяссар Раззоқова.
22.10 «Шаҳар бедарвоза эмас...» Публицистик кўрсатув.
22.50 Саид Аҳмад. «Раъно». Теленовелла.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 — 00.20 Лирик концерт.

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.30 ТВ II намойиш этади.
18.40 «Кулгига нима етсин!»
19.05 «Хусусийлаштириш: қадам бақадам».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Компьютер Осиё».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ҳайвонот оламининг сирлари».
21.50 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.30 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
23.20 — 24.00 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Самарқанд», «Прага билан учрашув». Телефильмлар.

*

Россия жамоат телевидениеси
6.30—8.00 «Телетонг».

***

18.20—20.40

*

20.40 «Мафтунингман». Бадиий фильм.

*

Россия давлат телевидениеси
23.00—23.30 «Вести».

*

23.30 Эълонлар.
23.35 — 23.40 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.40 Туркия телевидениеси.

*

18.40 «Мультикарусель».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзинг ҳақингда сўзлаб бер». Ёш мусаввир Н. Жабборова ҳақида.
19.30 «Айчурек» (қирғиз тилида).
20.10 «Аёллар» (такрор.).
20.40 «Рақслар қанотида» (такрор.).
21.20 «Ўзбекистон: ҳамкорлик йўлидан».
22.00 Эълонлар.
22.05 «Тошкент оқшомида».
23.05 — 23.25 «Мен туғилган тупроқ». Телеочерк.

ПАЙШАНБА, 4

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
7.30 «Ахборот».
7.55 — 8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 Республика газеталарининг шарҳи.
8.40 «Меҳринг билан яшайман Ватан». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Муяссар Раззоқова.
9.10 «Иқтисодиёт чорраҳаларида». Тележурнал.
9.25 Саид Аҳмад. «Раъно». Теленовелла.
10.00 Янгиликлар.
10.05 Болалар учун. «Наврўз чечаклари».

Ўқув машғулотлари:

10.30 Шифокор экрани.
11.00 Инглиз тили.
11.30 Умумий биология.

*

12.00 «Бешинчи довон». Видеоканал.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мушоира: Чуст тумани ёшлари баҳси».
18.40 «Менда фикр бор». Тадбиркорлар телевизион клуби.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Оқшом эртаклари.
20.10 «Юзма-юз». Тарих фанлари номзоди Амриддин Бердимуродов билан мулоқот.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Анъаналар этади давом...» Мусиқий кўрсатув.
21.55 «Саҳна ҳаёти». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг актрисаси Дилбар Икромова.
22.55 «Зебо». Қизлар тележурнали.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 — 00.20 «Сени излаб». Оҳунжон Мадалиев куйлайди.

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия).
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Автосалон».
20.15 «Кордон блу» («Ёқимли иштаҳа»).
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Сизнинг услуб».
21.15 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.55 «Кинонигоҳ».
23.35 — 00.10 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Ўғил, набира, эвара», «Қуёшли уй». Телефильмлар.

*

Россия жамоат телевидениеси
6.30—8.00 «Телетонг».

***

18.20—20.40

*

20.40 «Фирибгарлар найранги». Бадиий фильм.
22.30 «Кабутарлар — муҳаббатим менинг».

*

Россия давлат телевидениеси
23.00—23.30 «Вести».

*

23.30 Эълонлар.
23.35 — 23.40 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.40 Туркия телевидениеси.

*

18.40 «Мультикарусель».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Уй остонадан бошланади».
19.40 «Иштирок этувчилар». Кинорежиссёр Э. Давидов билан учрашув.
20.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
21.00 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.30 «Компьютер-ревю».
21.55 Эълонлар.
22.00 «Эллада».
22.40 — 23.10 «Фармон ва ижро». Мулк давлат ҳимоясида. Телемулоқот.

ЖУМА, 5

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
7.30 «Ахборот».
7.55 — 8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 «Саҳна ҳаёти». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг актрисаси Дилбар Икромова.
9.30 «Оналар мактаби». Тележурнал.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Рақслар гулдастаси».

Ўқув машғулотлари:

10.30 Физика.
11.00 Немис тили.
11.30 Математика.

*

12.00 Диққат, премьера: «Мангуликка дахлдор». Телефильм («Ўзбектелефильм»).
12.20 «Зебо». Қизлар тележурнали.
12.50 «Браслет-2». Бадиий фильм.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Замон билан ҳамнафас». «Тадбиркорлар таянчи».
18.40 Футбол шарҳи.
18.50 «Оламга саёҳат». Кинокўрсатув.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Оқшом эртаклари.
20.10 «Ҳаёт ва қонун». Фуқаролик жамияти ва унинг маънавияти.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Марказ ва минтақалар».
21.35 Ўзбекистон халқ ҳофизи Орифхон Ҳотамов концерти.
22.05 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».
23.10 Диққат, премьера: «Дил тароналари». Фильм-концерт («Ўзбектелефильм»).
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 — 00.30 «Олам ва одам». Маърифий кўрсатув.

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Эртаклар оламига саёҳат».
18.35 «Муаллиф».
18.45 «Ривоят».
18.55 «Офарин».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «RAKS» тақдим этади.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Эртага — шанба».
21.15 «Мафтункор чеҳралар».
21.40 «Таманно».
21.50 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.30 — 23.20 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Давон». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси
6.30—8.00 «Телетонг».

***

18.20—20.40

*

20.40 «Ҳақиқат билан тўқнашув». Бадиий фильм.

*

Россия давлат телевидениеси
23.00—23.30 «Вести».

*

23.30 Эълонлар.
23.35—23.40 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.40 Туркия телевидениеси.

*

18.40 «Мультикарусель».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Хотира». Органчи Д. Валалатзода ижоди ҳақида.
19.30 «Экология ва ҳаёт».
20.00 «Билиб қўйган яхши».
20.25 «Рангинкамон» (тожик тилида).
21.05 «Ўтмишсиз келажак йўқ».
21.35 «Бизнес-академия».
22.00 Эълонлар.
22.05 «Мусиқий меҳмонхона».
22.45 — 23.15 «Кашфиётлар ва ихтиролар».

ШАНБА, 6

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
7.30 «Ахборот».
7.55 — 8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 Республика газеталарининг шарҳи.
8.40 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».
9.45 «Халқ ижодиёти».
10.15 «Кичкинтой» устахонаси.
10.45 «Аёл борки, олам мунаввар...» Публицистик кўрсатув.
11.25 Болалар учун. «LEGO» сайёраси.
11.50 «Тупроғи зар Ватаним менинг». Қашқадарё геология-қидирув экспедицияси иш фаолиятига бағишланади.
12.25 «Тараннум». Мусиқий дастур.
12.55 «Саёҳатлар эртаги». Бадиий фильм.
14.35 — 15.20 Футбол. Ўзбекистон кубоги.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Кучукча ва эски шиппак». Мультфильм.
18.10 «Қўшиғим, жон қўшиғим».
18.50 Спорт хабарномаси.
19.05 Диққат, премьера: «Ҳангома». Юмористик кўрсатув.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.15 «Бу ажиб дунё...»
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Диққат, премьера: Юсуф Розиқов. «Домла». Кўп қисмли видеофильм. 3-серия.
21.30 «Ўзбекистон — Ватаним маним!» Қўшиқлар кўрик-танлови.
22.00 «Беш халқа жозибаси». Спорт кўрсатуви.
22.45 «Қадимги маросимлар». «Тановар» рақс театрининг янги дастури.
23.15 «Тунги сайр». Дам олиш кинодастури.

II

9.00 «Мультфейерверк».
9.20 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
9.40 «Компьютер Осиё».
10.15 «Ҳайвонот оламининг сирлари».
11.05 «Автосалон».
11.25 «Сизнинг услуб».
11.40 Оҳанглар ва Эълонлар.
12.20 «Кинонигоҳ».
14.00 — 15.00 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».

***

18.00 «Совға».
18.20 «Фармед».
18.30 Эълонлар.
18.35 «Мактуб».
18.45 «Олам». Маърифий кўрсатув.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Оҳанглар оғушида».
20.05 «Имкон чўққилари».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Кўнгил». Дилшод Шамснинг муаллифлик кўрсатуви.
21.30 «Мусиқа салтанати».
21.50 Видео янгиликлари.
22.10 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.50 — 00.30 Видео — «О».

III

17.50 Дастурнинг очилиши.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Туркман тулпорлари». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси
18.20—20.40

*

20.40 «Насриддиннинг саргузаштлари». Бадиий фильм.

*

Россия давлат телевидениеси
23.00—23.20 «Вести».

*

23.20 Эълонлар.
23.25 — 23.45 «Жонли сайёра».

IV

10.00 «Энг чиройли кемачалар». Болалар учун фильм. 2-серия.
11.05 Эълонлар.
11.10 «Безнен мирас» (татар тилида).
11.50 «Дидар» (қозоқ тилида).
12.30 — 13.10 «Умид» (уйғур тилида).

***

17.10 — 18.40 Туркия телевидениеси.

*

18.40 «Сиёҳдонча». Болалар учун дастур.
19.00 «Мамлакатлар, одамлар, воқеалар».
19.20 «Дунё ва болалар».
19.55 Эълонлар.
20.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.50 «Телеташриф».
21.05 «Бугунги Европа».
21.25 «Олам ва одам».
22.00 «Ташрифлар ва таклифлар».
22.30 Эълонлар.
22.35 «Сахий хонадонда».
23.15 — 23.35 «Бу ажиб дунё».

ЯКШАНБА, 7

КОНЧИЛАР КУНИ

•

ЖАҲОН САЛОМАТЛИК КУНИ

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
7.30 «Ахборот».
7.55 — 8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» (давоми).

*

8.30 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 «Цирк! Цирк! Цирк!»
11.45 Юсуф Розиқов. «Домла». Кўп қисмли видеофильм. 3-серия.
12.15 «Ташриф». Дам олиш дастури.
13.05 «Тараққиётимиз таянчлари». Кончилар кунига бағишланган кўрсатув ва концерт.
13.45 — 14.20 «Ғолиб курси». Телевизион ўйин.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Эртаклар — яхшиликка етаклар. «Оҳанграбо».
18.35 «Сиҳат-саломатлик». Тележурнал.
19.05 «Ойнаи жаҳонда...»
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Ўзбек адабиёти — жаҳон кўзгусида».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 Диққат, премьера: Юсуф Розиқов. «Домла». Кўп қисмли видеофильм. 4-серия.
21.35 «Барҳаёт наволар». Ҳожихон Болтаев.
22.35 Футбол. Ўзбекистон кубоги.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ҳафтанома».
24.00 — 00.30 «Жаҳон киноси юлдузлари».

II

9.00 «Эртак».
9.20 «Муаллиф».
9.30 «Ривоят».
9.40 «Офарин».
10.10 «PAKS» тақдим этади.
10.40 «Мафтункор чеҳралар».
11.05 «Таманно».
11.15 «Олам». Маърифий кўрсатув.
11.55 «Оҳанглар оғушида».
12.05 «Виждон». Телесериал (Миср Араб Республикаси)
12.50 «Кўнгил». Дилшод Шамснинг муаллифлик кўрсатуви.
13.20 «Мусиқа салтанати».
13.40 Видео янгиликлари.
14.00 Оҳанглар ва Эълонлар.
14.40 — 16.20 Видео — «О».

***

17.30 «Келгуси ҳафтада».
17.40 Эълонлар.
17.45 Болалар учун. «LEGO» сайёраси.
18.10 «Виждон». Телесериал (Миср Араб Республикаси).
18.55 «Юлдузлар».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Шахс ва баҳс».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Фармед».
21.15 «Илҳом сатрлари».
21.20 «Даракчи».
21.30 Футбол олами.
22.00 «Келгуси ҳафтада».
22.10 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.50 — 00.30 Видео — «О».

III

17.50 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Ўзбектелефильм» таништиради: «Музей». Премьера.

*

Россия жамоат телевидениеси
18.20—21.50

*

21.50 «Олимп сари йўл».
22.10 «Баҳорнинг узун куни». Телефильм.

*

Россия давлат телевидениеси
23.00—23.20 «Вести».

*

23.20 Эълонлар.
23.25 — 23.50 «Панорама» (такрор.).

IV

10.00 «Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!».
10.30 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
12.00 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
12.10 «Парле ву франсэ». Француз тили ҳамма учун.
12.30 Эълонлар.
12.35 «Эсдалик учун дастхат».
13.00 «Менинг кўчам...»
13.15 «Сирдошим». Фармацевт Тошмуҳамедовлар сулоласи ҳақида (такрор.).
13.50 — 14.10 «Жонли сайёра».

***

17.10 — 18.40 Туркия телевидениеси.

*

18.40 «Сиёҳдонча». Болалар учун дастур.
19.00 «Мамлакатлар, одамлар, воқеалар».
19.20 «Сенинг вақтинг». Ёшлар дастури.
19.50 Эълонлар.
19.55 «Бу ажиб дунё».
20.15 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
20.45 «Миср обидалари». 4-кўрсатув.
21.30 «Буюк Ипак йўли». Лотерея ўйини.
22.00 Эълонлар.
22.05 «Хонадонингизда осойишталик бўлсин».
23.05 — 00.05 «Сиз учун учрашув». Владимир Михайлов.

• Ҳикматнома

ТЎРТ НАРСАДАН САҚЛАН...

Туғилган йили ва таржимаи ҳоли номаълум бўлган Искандар Шерозийнинг «Туҳфат ал-вузаро» деб аталган рисоласида шундай пурҳикмат сўзлар бор:

Тўрт нарсани киши ўз олдига мақсад қилиб қўйиши керак:

1. Дўстларга эга бўлиш. 2. Ҳаммага тенг яхшилик қилиш. 3. Ободончиликка интилиш. 4. Одамларга инъом-эҳсон қилиш.

Тўрт нарсани қилмаслик пушаймонлик тортмасликка сабаб бўлади: 1. Лойиқ бўлмаган кишига иш топширмаслик. 2. Пасткаш одамларга яхшилик қилмаслик. 3. Шошқалоқликка йўл қўймаслик. 4. Фисқи-фасод билан шуғулланмаслик.

Тўрт нарса барча учун ёқимли: 1. Адолат ва тўғрилик. 2. Ақл ва донолик. 3. Сабр ва чидам. 4. Ҳаё ва ибо.

Тўрт нарса барча назарида ёмон: 1. Гина ва ҳасад. 2. Керилиш ва манманлик. 3. Ғазаб ва қаҳр. 4. Дангасалик ва бепарволик.

• Ажаб савдолар

БИЛЕТИНГИЗ-КУ, ҚИЗИЛ, ЮЗИНГИЗ-ЧИ?

Йўлда қанча кўп юрсанг, ажабтовур воқеаларни кўп кўраверар экансан, киши. Ҳозир ҳамма соҳада йўлкира ошиб кетгач, кўпчиликнинг асосий ҳаракат воситаси автобус бўлиб қолди. Бироқ, ундаги нархни ҳам жуда арзон деб бўлмайди. Шаҳар автобусларининг нархи 4 ёки 5 сўм. Лекин соф виждонли киши ҳеч қачон автобусдан безрайганча тушиб кетавермайди.

Яқиндан бери шундай ҳолга дуч келадиган бўлиб қолдим: икки бекатнинг бирида башанг кийинган йигитлар ёки тўппа-тузук эркак-аёллар «Бизники служебный» дея қизил дафтарчаларини кўрсатиб тушаверадилар. Худо билади, уларнинг ичида нима деб ёзилган экан, балким бўм-бўшдир. Бечора ҳайдовчи суриштиришга ҳам улгурмайди, ҳай-ҳайлаганча қолаверади. Бир хиллари хуморидан чиқиш учун ғудурланиб сўкиниб олади.

«Қизил дафтарча»лик йўловчилар билан яқиндан танишиш мақсадида Навоий шаҳрида қатновчи автобусларнинг баъзиларида рейд ўтказилди. «Қизил гувоҳнома»лардан бири кўздан кечирилганда рейд қатнашчилари ҳайрон қолишди. Негаки, «дафтарча»да: «Авиценна, Ибн Сино. Посмертно. Бессрочно», деган ёзув ва муҳр бор эди... Кулишингни ҳам билмайсан киши, куйишингни ҳам.

—Э, сингилжон, нималарни кўрсатишмайди бизга дейсиз! Комсомол билети-ю, бирор бир иш жойига кириш учун берилган рухсатнома дафтарчаси, ҳарбий билетларни ҳам уялмай кўрсатишади, — дейди фиғони чиққан шофёр. — «Бу дафтарчалар ўтмайди, пулини тўланг», деб талаб қилсангиз икки — уч ўртоғини судраб, зўрлик ишлатади. Ёки «Мен тўрт сўмингни тўламасам, ўлиб қоласанми!», деган дўқ-пўписаларини эшитамиз...

Юқоридаги гаплар умуман автобусдан имтиёзли фойдаланиб бўлмас экан, дегани эмас, албатта. Бундай имтиёзлар мавжуд. Лекин ўша имтиёзчилар соясида «қуён»лик қилаётганларнинг тобора кўпая бориши кишини ўйлантириб қўяди. «Хўш, билетингиз-ку қизил экан, лекин юзингиз қизармайдими?»,- дегинг келади уларга.

Гулнора САМИЕВА.
«Адолат»нинг ўз мухбири.

• Спорт

РЕКОРД ЎРНАТИЛДИ

Пойтахтимизда пауэрлифтинг бўйича республика чемпионати ўтказилди. Унда мамлакатимизнинг 70 нафар кучли пауэрлифтингчилари қатнашишди. Саккиз жамоа уч кураш бўйича баҳслашди.

Аввалдан кутилганидек шахсий ҳисобда мамлакатимизнинг уч карра чемпиони Камолиддин Пакалхов [illegible] 730 килограмм натижага эришиб, мутлоқ ғолибликни қўлга киритди. Аёллар мусобақасида эса Наталья Строженко жаҳон рекордини ўрнатди. У аввалги жаҳон рекордини 7 килограммга янгилади.

— Умуман бу галги республика чемпионати рекордларга бой бўлди, — дейди пауэрлифтинг бўйича Ўзбекистон миллий терма жамоасининг бош мураббийси Камолиддин Пакалхов. — Спортчиларимиз Осиёнинг Япония, Хитой, Ҳиндистон, Қозоғистон каби мамлакатларида оммавийлик тусини олаётган [illegible] спорт тури бўйича 21 марта рекорд ўрнатишди. Бу спортчиларимиз маҳорат даражаси анча ошиб бораётганидан далолатдир.

Айни кунда пауэрлифтингчиларимиз май ойида Қозоғистонда ўтказиладиган Осиё чемпионатига ҳозирлик кўришяпти.

Расул ЖУМАЕВ.

• Саломатлик

«ЗАНГИ ОТА» ДАРДИНГИЗНИ ОЛАДИ

Иссиқ жонга бир зумда кўтариладиган иситма одамни ҳар кўйга солиши мумкин. Шундай пайтда кўзингизга оқ халатли шифокорлардан бошқа ҳеч ким кўринмайди. Уларнинг беминнат ёрдами билан муолажа олиб, оёққа туриб кетасиз. [illegible]

— Халқимизда олдингдан оққан сувнинг қадри йўқ, деган мақол бор, — дейди Тошкент вилоятининг Зангиота туманидаги «Занги ота» санаторийси бош шифокори Фахриддин Сайидалиев. [illegible]

[illegible] деб бежиз айтилмаган. Кенг ва ёруғ, шинам хоналарда яратилган қулай шароитлардан кўпчилик тўлқинланмоқда. «Занги ота» санаторийсининг шуҳрати ортиб бораяпти.

Турдибой СОЙНАЗАРОВ,
«Адолат» мухбири.

Тавоф айланг гул ёшликнинг жамолини,
Кўзга суртинг ўн етти ёш камолини.
Юрагида ширин туйғу, ҳислар кезар,
Бўлмай туринг қизгинанинг хаёлини.

ИБРАТЛИ ҲИКОЯТЛАР

Бир донишманддан сўрадилар:

— Дунёда инсон учун энг яхши нарса нимаю энг ёмон нарса нима?

Донишманд жавоб берди:

— Дунёда инсон учун энг яхши нарса гўзал ахлоқли, тарбияли, саъй-ғайратли бўлиб, шу гўзал хислатлар билан ном чиқариш. Ўлимдан ҳам баттар ёмон нарса эса ахлоқсизлик, тарбиясизлик ва ялқовлик билан ном чиқаришдир.

— Энг ақлли одам ким?

Донишманд айтди:

— Кўп нарсани билиб, кам сўзлаган, ўз билимидан мағрур бўлиб, билимдонлик қилмаган одам энг ақлли ҳисобланади.

***

Луқмони ҳаким ўз ўғлига шундай насиҳат қилди:

— Ўғлим, нодон ва жоҳил бир киши сен билан бирор масала устида баҳслашиб қолса, сен унга мулойимлик билан жавоб бер. Агар у сенинг жавобингдан қаноатланмай, жаҳли чиқа бошласа, сўзингни яна қайтариб айтма, у билан олишиб ўтирма, сукут қил.

СЎРАНГ, ЖАВОБ БЕРАМИЗ

—Тошкент шаҳар Божхона хизматида тўловлар тартиби ва назорати бўлими бор. Бўлимнинг иши билан яқиндан танишсак бўладими?

Бу ва шу каби саволларга бўлим бошлиғи З.Ҳайбатов жавоб беради:

— Албатта. Ўзбекистон жаҳондаги қатор ривожланган давлатлар билан иқтисодий ҳамкорлик шартномаларини тузган. Ташқи савдо алоқаларининг ривожланиши маҳсулот айирбошлашнинг, шунингдек экспорт-импорт ҳажмининг кўзга кўринарли даражада ортишига сабаб бўлди. Ҳозирги кунда бир неча минг тонна юк божхона хизмати назоратидан ўтмоқда.

Республикамизда босқичма-босқич амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотлар бугунги кунда ўзининг ижобий самарасини бераётир.

Вазирлар Маҳкамасининг Божхона тартиб-қоидалари, бож тўловлари ва умуман божхона қонунчилиги бўйича 1995 йилнинг 25 июлидаги қарори Республикамиз Божхона идоралари фаолиятини аниқ белгилаб берувчи дастуриламал ролини ўйнади, десак муболаға бўлмайди. Қарорда божхона тўловлари тартиби ва назорати масалаларига аниқлик киритилди. Бу нарса божхона тўловлари ҳисобидан давлат хазинасига тушадиган маблағнинг бир неча марта ошишига сабаб бўлди. Тошкент шаҳар божхона хизмати томонидан 1996 йилнинг бошидан то шу кунгача давлат хазинасига 301 миллион 275.200 сўм, тамаки ва арақ-вино маҳсулотлари учун олинадиган акциз солиғи ҳисобидан 201 миллион 109.700 сўм, жами 502 миллион 384.900 сўм пул ўтказилди. Бу кўрсаткич ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 10,2 баробар ортиқдир.

— Республикамизга хорижий давлатлардан олиб келинаётган маҳсулотлар учун белгиланадиган бож миқдори қайси давлатдан келтирилаётганига қараб белгиланиши тўғрими?

— Тўғри. Маълумки, бугунги кунда республикамиз билан кўплаб хорижий давлатлар, шунингдек МДҲ давлатлари ўртасида ўзаро иқтисодий ҳамкорлик шартномалари тузилган. Вазирлар Маҳкамасининг махсус қарори билан маҳсулот учун бож ундириш жараёнида енгиллик бериладиган давлатларнинг 2 та рўйхати тасдиқланди. Биринчи рўйхатга 8 та давлат, жумладан Белоруссия, Грузия, Қозоғистон, Қирғизистон, Молдова, Россия, Туркманистон ва Украина киради. Бу давлатларда ишлаб чиқарилган ва Ўзбекистонга олиб келинаётган маҳсулотлар учун бож тўланмайди.

Иккинчи рўйхатда 32 та давлат бўлиб, уларда ишлаб чиқарилган ва Ўзбекистонга олиб келинаётган маҳсулотлар учун маълум имтиёзлар асосида бож олинади. Бу иккала рўйхатга кирмаган давлатларда ишлаб чиқарилган ва Ўзбекистонга олиб келтирилаётган маҳсулотлар учун икки баробар миқдорида бож ундирилади.

— Божхона тўловларини тўлаш жараёнида айрим кишилар в[а] корхона-ташкилотлар томонидан қоидаларни бузиш ҳоллари содир этилаётгани ҳақида нималар дейиш мумкин?

— Бундай ҳоллар учраб турибди. Уларнинг келиб чиқишига сабаб айрим корхона ва ташкилот раҳбарлари ёки корхонада божхона масалалари билан шуғулланувчи кишилар-деклорантларнинг божхона қонун-қоидаларининг яхши билмаслигидир. Бугунги кунда барча божхона масканларида божхона қонун-қоидалари жамланган маълумот бурчаклари мавжуд. Божхона хизмати ходимлари мунтазам равишда ташкилот ва корхоналарда бўлиб, божхона қонун-қоидалари, бож тўловлари ва уларнинг тартиби юзасидан тушунтириш ишлари олиб бормоқдалар. Бундан ташқари, оммавий ахборот воситаларида божхона қонунчилигини талқин қилувчи мақолалар босилмоқда. Ана ўшалардан фойдаланишни маслаҳат берамиз.

«КИТОБ» ТОПҚИРЛИК МАШҚИ

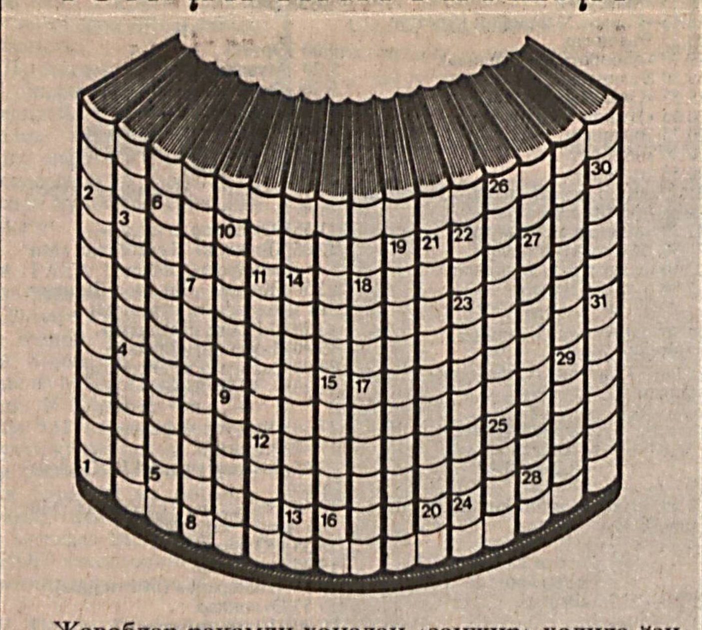

Жавоблар рақамли хонадан «занжир» ҳолида ёзилади.

1. Китобнинг дастлабки, бошланиш қисми. 2. Марказий Осиёдаги энг қадимий, зардуштийлик динининг муқаддас китоби. 3. Маълум нашрга аввалдан аъзо бўлиш. 4. Сўз санъати. 5. Қўлёзма матнларини нашрга тайёрловчи ходимлар мажмуи. 6. Китоб нашри тури. 7. Босилган матндаги хатоларни тузатувчи нашриёт ходими. 8. Кичик бадиий асар. 9. Асарни ҳар томонлама ўрганиш, нашрга тайёрлаш. 10. Бирор тилдаги сўзлар маълум тартибда жамланган нашр. 11. Асарда бирор воқеанинг даврини кўрсатувчи парча. 12. Китобни кўркам кўрсатувчи, хусниҳат эгаси. 13. Матнни бирор тилдан бошқа тилга ўгирувчи мутахассис. 14. Кенг қўлланилган араб ёзуви тури. 15. Мукаммал, тўлиқ луғат нашри. 16. Китоб, асар, мақола ва шу кабиларнинг номи. 17. Ижод маҳсули. 18. Миқдорни ифодаловчи ёзув. 19. Матбаа касбларидан бири. 20. Матбуот нашрларини тарғиб қилувчи ва улардан умумий фойдаланишни ташкил этувчи муассаса. 21. Араб алифбосидаги биринчи ҳарф. 22. Ўзбекистондаги нашриётлардан бири. 23. Матбаа муассасаси. 24. Нашр таҳлили баёни, кичик адабий — танқидий асар. 25. Суратли кўркам, безалган саҳифа. 26. Китобнинг маълум бўлаги. 27. Адабиётшунос мутахассис. 28. Фаннинг бирор соҳасига оид ўқув қўлланма. 29. Нашрдан фойдаланишни осонлаштирадиган, ёрдамчи маълумот тури. 30. Қўлланма нашрлардаги тасвир. 31. Энг дастлабки дарслик.

Тузувчи Фозилжон ОРИПОВ.

Шамсиддин ДУНАСАРИЙ

ОДАМНИ БИЛИШ ИЛМИ

(Давоми. Боши ўтган сонларда).

ҚАДАМ

Семизлик қадам ташлаб юриш учун яхши аломат эмас.

Оёқ йўғонлиги, қадам катталиги ҳам ёмон хислатдир.

Қадам мулойим бўлса, суст ва заифлиги аломатидир.

Қадам калта бўлса, аёлларга ўхшлиги нишонасидир.

Қадам майда (тез-тез) бўлса, ундай киши қўрқмас аммо андек кибр-виқорлидир.

Тўпиқ суяги ва товони орасида чуқурчаси бўлса, чидамли ва шижоатлидир.

Оёқ бармоқлари калта, семиз бўлса, аблаҳ, ғазабнок ва телбасифатлигидан шаҳодатдир.

БОШҚА ДАЛИЛЛАР ҲАҚИДА

Соч жингалак бўлса, тамагир ва қўрқоқ бўлади.

Соч тикка бўлса, андек бефаросат бўлади.

Соч дағал бўлса, шижоатли ва диловар бўлади.

Соч узун бўлса, беақл ва хиёнатчи бўлади.

Соч мулойим бўлса, хушхулқ, одобли, бироқ кўнгли қора бўлади.

Соч тим қора бўлса, анча одамшаванда бўлади.

Соч қизғиштоб бўлса, илмли ва идрокли бўлади.

Соч сонигача тушган бўлса, никоҳ ва шаҳватга дўст бўлади.

Соч елкагача тушган бўлса, бепарво ва андишасиз бўлади.

Гавдани жун қоплаган бўлса, нодон ва аблаҳ бўлади.

Бўйнини жун қоплаган бўлса, жасур, қувватли ва манман бўлади.

Баданни тик юнг қоплаган бўлса, қўрқоқ ва пастҳимматли бўлади.

Қошининг жунлари узун бўлса, суюқоёқ ва синчков бўлади.

БАДАН АЪЗОЛАРИ ҲАРАКАТЛАРИ ҲАҚИДА

Агар чап кўзда ичга тортилиш сезилса, шод-хуррам бўлади.

Агар ўнг кўзи чап тарафи ичдан учса, мол — давлат топади.

Агар чап кўзи учса, ҳузурига фарзанди келади.

Агар ўнг кўзи қобоғи пастга учса хурсанд бўлади.

Агар ўнг кўз қобоғининг таги учса, ғамга ботади, йиғлайди.

Агар чап кўзи қобоғи тепаси учса, ким биландир жанжаллашади.

Агар чап кўзи пастки қобоғи учса, роҳат — фароғатга эришади.

Агар ўнг кўзи уст киприги учса, умрида кўрмаган одамлар билан учрашади.

Агар ўнг кўзи пастки киприги учса, кутилмаганда бошлиқдан хурсанд бўлиб чиқади.

Агар чап кўзнинг уст киприги учса, ногаҳоний хабардан хушнуд юради.

Агар пастки киприги учса, кимдир унинг қабиҳлигини эслайди.

Агар ўнг кўзи атрофи учса, сал тоби қочади.

Агар чап кўзи атрофи учса, яхши хабардан воқиф бўлади.

Агар ўнг кўзи учса, қўрқув-ваҳимадан қутулади.

Агар чап кўзи учса, ёмонлиги эл оғзида овоза бўлади.

Агар ўнг кўзининг бурчаги учса, бирдан шод бўлади.

Агар чап кўзининг бурчаги учса, кутган фарзанди келади.

Агар бурни тамоман қичиса, молдунёли бўлиб, боши осмонга етади.

Агар бурнининг суяги қичиса, юқори мартабага эришади.

Агар бурнининг ўнг тарафи қичиса, одамлар билан уришади.

Агар бурнининг чап тарафи қичиса, олдинига ғамгин, сўнг шодумон бўлади.

Агар бурнининг девори қичиса, душмани хабаридан шодланади.

(Давоми бор).

• Оғриқ нуқталар

ВИЖДОН — ПУЛ, ИМОН — ПУЛ...

Тасаввур қилинг. Уйингизда байрам шодиёнаси. Тўкин дастурхон ёнида аъло кайфият билан ўтирибсиз. Ўйин-кулги авжида. Орзиқиб кутган азиз меҳмонларингизнинг шодон қаҳқаҳалари, ўзаро ҳазил-ҳузуллари кайфиятингизни яна ҳам яхшилайди. Ҳамма байрам билан бир-бирини табриклаётган пайтда сиз ҳам ўзингиз учун ҳурматли бўлган кишига тантана билан совғангизни топширасиз. Шу совғангиз туфайли мулзам бўлиб, ер чизиб қолсангиз, бир уй одам олдида ноқулай аҳволга тушсангиз — нима қилардингиз? Тўғри, сизни шу аҳволга солган одамни ёқасидан олардингиз...

Лекин мен ўзимни меҳмонлар олдида изза қилган одамнинг ёқасидан олмадим. «Ёқаси 46, 56-размерга юради, энг катта ўлчамли кўйлак» деб берган, хорижда ишланган «Меркурий» кўйлагини қайтариб олиб бордим. Чорсу бозорининг гулларидан бўлган бу аёл аввалига «Мен сотмаганман», деб тонмоқчи бўлди. Кейин эса «Минглаб кўйлак шунақа чиққан бўлса, чет элда мени алдашган бўлса, мен айбдорманми? Мен ҳам алдаб сотаманда», дея жавоб берди. Демак, сизни чет элда кимдир алдаган бўлса, сиз ватандошларингизни алдаб, уларнинг кўзига чўп соласизми? «Бировга алдаб нарса сотгани уялмайсизми, худодан қўрқмайсизми?»,- деган саволимга эса ундан олдин ёнидаги шеригидан «Аҳмоқ аёл экансиз, шу кўйлакни қайтариб келибсиз. Ҳозирги замонда худодан қўрққан одам кун кўра оладими? Қаймоққа қатиқ қўшиб сотаётганларни кўрсангиз нима дердингиз?» дея шаллақлик қилмоқчи бўлди. Унақаларни кўрсам, нима дердим — «Қатиқдек оқариб кетсин», дердим албатта. Лекин «Чет элликлар мени алдашган», дея ҳамюртларини алдаб, нарса сотаётганлар виждонини, имонини пуллаётганини билармикин, охир бир куни бу ишларнинг чуви чиқиши аниқ-ку! Бу кўйлакни биров ўғлига, биров куёвига, биров яна бир яқин кишисига олади. Кейин билсам, менга ўхшаб алданганлар кўп экан. Бу сотувчи хонимлар эса уларнинг олган буюмларини қайтариб келиб, аччиқ-аччиқ гаплар билан пулларини қайтариб олишларига кўникиб қолган, зора узоқроқдан келиб харид қилса, ёки ке қўй, 100—120 сўм учун яна қайтиб Чорсуга борамanми, деганлари чиқиб қолса, деган умидда савдони давом эттиравераp экан. — «Шу кўйлакдан иккитасини кўзи ожиз чолимга олган эдим. Шунча ялиндим, очиб кўрай, кўриниши қанақа экан деб, очтиришмади, алдаб қўлимга тутқазишди. Не кўз билан кўрайки, 56-ўлчамдаги деган кўйлаклари 7 ёшли набирамга аранг сиғди. Мулзам бўлганимдан ер ёрилмади, ерга кирмадим. Ўғлим тез бирга борамиз, кимдан олганингизни кўрсатасиз, ўша сотувчи билан ўзим гаплашаман, деб туриб олди. Аранг юпатдим, келиб, бир кори-ҳол қилмасин деб. Илоё, юртни алдаб топган пуллари яхши кунига буюрмасин» дейди бир муътабар онахон.

Сотувчи аёлларнинг айтишича ва ўзимизнинг кузатишимизча, Чорсу бозорида сотилаётган, чет эл фирмаси ишлаб чиқарган «Меркурий» тамғали кўйлакларнинг ҳаммаси шу аҳволда — ёқасига (кўйлакнинг ўлчами ёқадаги рақамдан билинадику) катта қилиб 46 деб ёзилган, ўзи эса қуйи синф ўқувчиларига тўғри келади. Бозордаги кўзбўямачиликлар бугина эмас. Олой бозорида, тухум растаси атрофида бир қанча «кооператив» моллар — совун, турли порошоклар, ширинликлар ва фил расми туширилган қутичада ҳинд чойи сотилади. Бу чойларнинг ҳақиқий ҳинд чойи эканлигига сотувчи қасам ичиб кафолат беради. Ишонманг, ўша ернинг ўзида чойни олиб (пул бергандан кейин) қутисини очиб кўринг. Елими аямай ёпиштирилган бу қутилар ичидаги ҳақиқий ҳинд чойлари фалон пулдан елим халталарга солиб сотилмоқда. Буларнинг ичига эса энг паст навли чой тўлдирилган. Зора бирорта паришон хотир, содда харидор лаққа тушса, дея сотувчилар кўзини лўқ қилиб, пинак қоқмасдан «ҳинд чойи» дея фалон пулдан қўлингизга тутқазади. Яна яшил рангли пакетчаларда майдаланган қора мурч сотилмоқда. Бирини қарасангиз бир чимдим, бирига разм солсангиз, анчагина бор. Сиз албатта кўпроқ мурч солинган «пакетча»ни сотиб оласиз, ёнидаги пакетида бир чимдим мурчи бор сотувчига мурчдан аччиқ гаплар айтиб кетасиз. Шошманг, сиз аввал мурчни уйга олиб бориб, мошхўрдангизга сепинг ва уни ичиб кўринг. Унинг ичида «набор для плова» деган йиғмадан тортиб, майдаланган райҳону қизил гаримдоригача чиқса, бояги аччиқ гапларингиз сизга мунғайиб қараб турган ҳақиқатни айта олмаган имонли сотувчига эмас, молни мақтаб-мақтаб сотган сотувчига тегишли эканлигини тушунасиз.

Тўғри, бозор иқтисодиётига ўтдик. Қўлидан келган, йўлини қилган савдо-сотиқни гуллатаяпти. Лекин бу нима қилсанг қилавер, дегани эмас-ку?! Қадимда ота-боболаримизни қанчалик ҳалол ва пок савдогар бўлганлигини ўқиб, биламиз. Ҳозир-чи? «Мени чет элликлар алдаган бўлса, мен нима қилай?», деб турган савдогар аёл бир-икки мингга алданганини билиб, гиромликка тан бериб, молларидаги камчиликни очиқ айтиб, 5—10 сўм арзонроққа сотса уни ҳамма олади. Унинг куйган пули ўрнини Аллоҳ тўлдиради. Алининг ўчини Валидан олибди, деганларидек, алданганi учун ўз халқини алдаши, инсонликдан кечиб, юзига чарм қоплаб олиши керакми? Бозорга ин қурган алдамчи ва қаллобларни алданганларнинг қарғиши ҳам қўймаса керак. Мен ҳамма савдогарлар алдамчи, деган фикрдан йироқман. Лекин бетайин бузоқ подани булғайди, деганларидек, муттаҳам фирибгарларнинг тузоғига бир илинган одамда умуман савдо аҳлига нисбатан ишонч қолмайди. Ундай гирромларни эса харидорлар эмас, ҳалол ва инсофли, пок савдогарлар тўғри йўлга солмоғи — ўз сафларидан ўрин бермасликлари керак. Шундагина савдогарнинг топгани ҳалол бўлади. Бозорларимиз ноинсоф, имонсизлардан тозаланади. Нима дедингиз?

Шаҳзодахон ХУДОЙБЕРДИЕВА.

ДИЙДОР

Темирйўлчи Фарруҳ ДАДАХЎЖАЕВга

Йўллар сизни бошлаб кетар узоқларга,
Узоқлардан қайтар масъум хаёлингиз.
Субҳидамда кузатади уйқусираб,
Қадим Шошда сиз суйган ҳур шамолингиз.

Сиз кетасиз, кифтингизда олам юки,
Қушдай енгил парвоз қилар йироқларда.
Нигоҳингиз қолиб кетар болаларнинг,
Товонини қиздирган ул тупроқларда.

Сиз кетасиз тағин ўшал манзилларга,
Ҳар бекатда юрагингиз тошар тағин.
Қалбингизда ором олар сирли само,
Пойингизга тўшалади мушфиқ замин.

Одамларнинг юрагига топдингиз йўл,
Йўллар йироқ, йўллар узун, йўллар ажиб
Ҳар манзилда ўртанади соғинган дил,
Дийдор-насиб, дийдор-насиб, дийдор-насиб.

Сиз кетасиз, ортингизда одам қолар,
Жим кузатиб дунё ичра дунёларин.
Юзингизга жим тортасиз ҳаяжон-ла,
Ул раҳматлик кампирларнинг дуоларин.

Сиз биласиз, дунё нима, дийдор нима,
Мансаб надур, мақсад надур, маслак надур.
Сиз биласиз ғаним нима, ғанимат не,
Қароғингиз ичра улар порлар, ахир.

Сиз биласиз, болаликнинг дунёсида,
Қолиб кетар ҳар бир кабр, ҳар бир сағр.
Гўдакларнинг жовдираган нигоҳида,
Уйғонади қайноқ меҳр, иссиқ бағр.

Сиз биласиз бу одамзод одамлигин,
Англаб қолар қабристонга етган маҳал.
Сиз биласиз, бу одамзод одамлигин,
Унутади қабристондан кетган маҳал.

Сиз биласиз йўл азобин йўловчидек,
Сизга асли ғаниматдир дунёйи дун.
Одам нима? Қанча узоқ яшамасин,
Келар бир кун, яшар бир кун, кетар бир кун.

Сиз биласиз дилингизни ер ташвишлар,
Сиз-чи, фақат одамларнинг ғамин ейсиз.
Абу Ҳомид Муҳаммад ал-Ғаззолийдек,
Амалига вожиб бўлсин инсон дейсиз.

Сиз биласиз бу йўлларнинг поёнини,
Бу йўлларнинг поёни йўқ, деганлар ким,
Энг олис йўл, энг чексиз йўл, беадад йўл
Одамларнинг юрагига боғланар жим.

Сиз биласиз Машриқ замин қудратини,
Соф чечакдай кулгу тошар юзингиздан.
У кун темир йўл ортидан чопардингиз.
Бу кун темир йўллар қолмас изингиздан.

Турсунтош ЖАББОРОВА.

Тошкент шаҳридаги «Либос» кичик корхонаси ўз фаолиятини

ТУГАТАДИ

Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой муддат ичида қабул қилинади.

ЎТГАНЛАРНИНГ ОХИРАТИ ОБОД БЎЛСИН!

«Адолат» газетаси жамоаси газетанинг Жиззах вилояти бўйича ўз мухбири Турдибой Сойназаровга тоғаси, уруш қатнашчиси, I гуруҳ ногирони

Мамасоли ота ЮНУСОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

«Адолат» газетаси таҳририяти Ҳ.Олимжон мукофоти соҳиби, таниқли шоир ва журналист

Анвар ЭШОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор қилади.

Адолат
Adolat justice
Муассис: Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сиёсий Кенгаши

Бош муҳаррир: Тўхтамурод ТОШЕВ.

Қабулхона телефони: 33-41-89

Таҳрир ҳайъати: Турғунпўлат ДАМИНОВ, Абдували ГУЛОММАҲМУДОВ, Улуғбек ДОНИЁРОВ, Анвар ЖЎРАБОЕВ, Наимиддин КОМИЛОВ, Акмал КОСИМОВ, Муқимжон ҚИРҒИЗБОЕВ, Тўхтамурод ЖЎРАЕВ, Абдурафиқ АҲАДОВ, Чори АБДИРОВ, Аҳмаджон ЮСУПОВ, Баҳодир УМИРЗОҚОВ, Жўра ЙЎЛДОШЕВ, Каримжон РИХСИЕВ (бош муҳаррир ўринбосари), Мукаррамхон АЗИМОВА, Турғунбой МАДИЁРОВ, Рустам АҲМАДАЛИЕВ (бош муҳаррир ўринбосари), Шукраджон АЛИМАТОВ.

Навбатчи муҳаррир —К.СОБИРОВ. Навбатчи — С. САЙДИСЛОМОВ.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 140. Газета офсет усулида, А-2 форматда чоп этилди. Буюртма Г — 0164. 7551 нусхада.

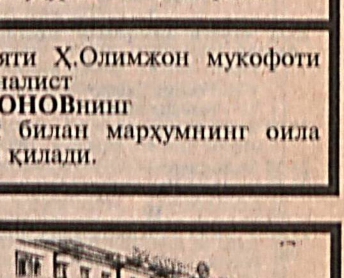

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, Тошкент ГСП Матбуотчилар кўчаси 19.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.